

IZVJEŠTAJ

**o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva prosvjete
u 2020. godini**

Podgorica, mart 2021. godine

SADRŽAJ

UVOD	2
1. NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI I HARMONIZACIJA PROPISA	3
2. OBLAST PROSVJETE	4
2.1. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	4
2.2. Osnovno obrazovanje i vaspitanje	5
2.3. Inkluzivno obrazovanje	7
2.4. Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice – obrazovanje na albanskom jeziku	8
2.5 SREDNJE OPŠTE OBRAZOVANJE (GIMNAZIJE) I STRUČNO OBRAZOVANJE	10
Državna nagrada „Oktoih“	13
Fond za kvalitet i talente	13
Nacionalni savjet za obrazovanje	
3. OBLAST VISOKOG OBRAZOVANJA	15
3.1. Direkcija za visoko obrazovanje i ENIC/NARIC centar	15
4. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	17
5. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE	19
6. INVESTICIONE AKTIVNOSTI KOJE SE ODOSE NA OBJEKTE ŠKOLSKE INFRASTRUKTURE	22
7. OBLAST FINANSIRANJA RADA OBRAZOVNO-VASPITNIH USTANOVA I INVESTICIJA	23
8. NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA	23
9. OCJENA STANJA	24

Na osnovu člana 65 Zakona o državnoj upravi („Službeni list Crne Gore“, br. 078/18 od 4. 12. 2018), a u skladu sa Programom rada Vlade za 2021. godinu, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta podnosi

IZVJEŠTAJ

o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva prosvjete

UVOD

U skladu s Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 87/18, 38/19 i 18/20), koja je važila do decembra 2020. godine Ministarstvo prosvjete vršilo je poslove uprave u oblasti prosvjete, u skladu sa djelokrugom rada utvrđenim Uredbom. Pored poslova utvrđenih ovom Uredbom, Ministarstvo prosvjete obavljalo i poslove koji su utvrđeni: Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13 i 44/13, 47/17); Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, 45/10 i 39/13, 47/17); Zakonom o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10 i 40/11, 47/17); Zakonom o obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama („Službeni list RCG“, br. 80/04 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 47/17); Zakonom o gimnaziji („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10; 39/13, 47/17); Zakonom o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13 i 47/17); Zakonom o obrazovanju odraslih („Službeni list CG“, broj 20/11 i 47/17); Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/14 i 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19 i 72/19); Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG“, br. 57/11); Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija („Službeni list CG“, br. 80/10), Zakonom o akademskom integritetu („Službeni list CG“, br. 17/19), kao i podzakonskim aktima, donijetim za sprovođenje ovih zakona.

Rad Ministarstva prosvjete u 2020. godini odnosio se:

- na realizaciju Programa rada Vlade za 2020. godinu i zaključaka Vlade;
- na zaokruživanje normativnog okvira za dalju reformu obrazovanja;
- utvrđivanje i sprovođenje politike razvoja obrazovno-vaspitačkog sistema Crne Gore s donošenjem odgovarajućih strategija i unapređenjem procesa pripreme ustanova obrazovanja i vaspitanja za primjenu reformskih rješenja u 2020. godini, prema ranije definisanoj dinamici Ministarstva prosvjete;
- sprovođenje upravnih postupaka u oblasti:
 - priznavanja i vrednovanja inostranih obrazovnih isprava;
 - izdavanja licenci za rad ustanovama predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i organizatorima obrazovanja odraslih i licenci za izvođenje novih obrazovnih programa;
 - izdavanje propisanih saglasnosti;
 - stručne i administrativne poslove za:
 - Nacionalni savjet za obrazovanje,
 - Savjet za kvalifikacije,
 - Savjet za visoko obrazovanje,
 - Etički komitet,
- finansiranje rada obrazovno-vaspitačkih ustanova;
- druge poslove, u skladu sa propisima.

Izveštaj o radu Ministarstva prosvjete koncipiran je u više cjelina, odnosno oblasti rada iz djelokruga Ministarstva:

1. Normativno-pravni poslovi i harmonizacija propisa;

2. Oblast prosvjete;
3. Oblast visokog obrazovanja;
4. Oblast međunarodne saradnje;
5. Oblast informaciono-komunikacionih tehnologija;
6. Oblast investicionih ulaganja;
7. Oblast finansiranja rada obrazovno-vaspitnih ustanova i investicija;
8. Oblast nacionalnog okvira kvalifikacija.

1. **NORMATIVNO-PRAVNI POSLOVI I HARMONIZACIJA PROPISA**

U 2020. godini donijet je Zakon o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", br. 74/20).

Donijeti su podzakonski akti, i to:

- Pravilnik o postupku akreditacije studijskih programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji;
- Pravilnik o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama;
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o kriterijumima, načinu, uslovima i visini naknade za ostvarivanje prava na smještaj i ishranu u domu, studentski kredit, stipendiju i participaciju prevoza;
- Školski kalendar o izmjenama i dopunama Školskog kalendara za 2019/2020. godinu;
- Školski kalendar za 2020/21. godinu.

Pripremljen je Nacrt Zakona o izmjenama Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija.

Donijet je kolektivni ugovor o izmjenama i dopunama kolektivnih ugovora za Ispitni centar i Centar za stručno obrazovanje.

Takođe, pripremljeni su inovirani egzemplari statuta i pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i obrazovno-vaspitnih ustanova.

Sprovedenje propisa

U izvršenju propisa u oblasti obrazovanja i vaspitanja Ministarstvo prosvjete je rješavalo u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku, izdavalo saglasnosti na opšta akta ustanova. U toku izvještajnog perioda primljeno je 332 žalbi, a iz prethodnog izvještajnog perioda prenijeto je neriješenih 27 žalbi pa je ukupno u radu bilo 349 drugostepenih upravnih predmeta u toku 2020. godine.

Ukupno je riješeno 349 žalbi. Od toga najveći broj žalbi je protiv odluka Komisije za izradu Konkursa i vrednovanje ponuda za dodjelu sredstava iz Fonda za kvalitet i talente za školsku 2018/2019. godinu.

U 3 predmeta postupak po žalbi je obustavljen.

Ukupno je usvojeno 19 žalbi, a odbijeno 327 žalbi.

Na kraju godine nije ostalo neriješenih žalbi.

U drugostepenom upravnom postupku u izvještajnom periodu 197 žalbi nijesu riješene u propisanom roku.

Naime, u izvještajnom periodu priliv predmeta u kratkom vremenskom periodu je bio mnogo veći, a radilo se o žalbama protiv odluka Komisije za izradu Konkursa i vrednovanje ponuda za dodjelu sredstava iz Fonda za kvalitet i talente za školsku 2018/2019. godinu, zbog čega je bio veći broj predmeta koji su riješeni po isteku zakonskog roka u drugostepenom upravnom postupku, ali su svi predmeti riješeni u kalendarskoj 2020. godini.

Takođe, u izvještajnom periodu, u predmetima koji se vode kod sudova, a u kojima je Ministarstvo stranka u postupku, po zahtjevu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa blagovremeno su dostavljana izjašnjenja, i pripremana izjašnjenja odnosno odgovori na tužbu u postupcima kod Upravnog suda Crne Gore u predmetima u kojima je Ministarstvo označeno kao stranka u postupku ili zainteresovano lice.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava (do nivoa visokog obrazovanja) podnijeto je 945 zahtjeva, a iz prethodnog izvještajnog perioda prenijeto je neriješenih 569 zahtjeva, pa je ukupno u radu bilo 1.163 u toku 2020. godine. Riješeno i donijeto 569 rješenja za zahtjeve iz 2019. godine i 594 rješenja za zahtjeve iz 2020. godine, pa je ukupan broj riješenih zahtjeva 1.163 u 2020. godini. U propisanom roku nije riješeno 1.584 zahtjeva koji su u postupku rješavanja.

Donijeto je 28 rješenja o povraćaju administrativne takse.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava okolnosti koje utiču na dužinu trajanja upravnog postupka tj. njegovu efikasnost, prilikom priznavanja inostranih obrazovnih isprava za osnovno i srednje obrazovanje radi zapošljavanja, Ministarstvo je dužno da donese rješenje po zahtjevu za priznavanje isprave u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva. Međutim, u pojedinim predmetima taj rok je znatno duži od propisanog, iz razloga što se na odgovore Ministarstva vanjskih poslova, u većini slučajeva, treba čekati duže vremena, ponekad i više mjeseci.

U 2019. godini Ministarstvo prosvjete je podnijelo 5 krivih prijava protiv podnosilaca zahtjeva za priznavanje falsifikovane inostrane diplome.

Sprovedeno je drugih nadležnosti iz djelokruga rada odjeljenja za normativno-pravne poslove.

Odjeljenje za normativno-pravne poslove u izvještajnom periodu dalo je saglasnosti na opšta i druga akta obrazovno-vaspitnih ustanova:

Saglasnosti na opšta akta:

- 221 saglasnosti na pravilnike o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i to: osnovnih i muzičkih škola 86, predškolskih ustanova, srednjih, obrazovnih centara, domova učenika i studenata 78;

- 55 saglasnosti na statute odnosno odluke o izmjenama i dopunama, odnosno statuta obrazovno-vaspitnih ustanova;

-mišljenje na:

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za školstvo.

Ostalo:

-Rješenje o utvrđivanju minimalnog broja bodova potrebnih za upis u gimnaziju i otvorenogodišnju strukturu školu za školsku 2020/2021. godinu.

Osim navedenog, Odjeljenje je dalo 148 pisana mišljenja i objašnjenja po zahtjevima fizičkih i pravnih lica u vezi s primjenom propisa iz oblasti obrazovanja, za tumačenje nivoa strukture i spremne, odnosno vrste kvalifikacija, tumačenje propisa, kao i usmena objašnjenja i upućivanje stranaka na odgovarajućeg postupak i saradnja sa drugim službama i resorima u vezi sa tim.

Takođe, dat je veliki broj mišljenja na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa, koje pripremaju druga ministarstva i organi uprave, koji su dostavljeni ovom Ministarstvu na izjašnjavanje.

2. OBLAST PROSVJETE

2.1. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje

U Crnoj Gori predškolsko vaspitanje i obrazovanje organizovano je za svu djecu do polaska u osnovnu školu. U školskoj godini 2019/2020. ukupno 23.080 djece uzrasta od 0 do polaska u osnovno obrazovanje uključeno je u programe predškolskog vaspitanja i obrazovanja, u 170 vaspitnih jedinica i 778 grupa. U školskoj 2015/2016. godini, kada je primjenjuje Strategija ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja 2016-2020, ukupno je bilo uključeno 16.972 djece u 123 vaspitne jedinice i 575 vaspitne grupe). Na osnovu ovih podataka može se zaključiti da je u periodu primjene prethodne Strategije došlo do značajnog povećanja broja djece za oko 36%, kao i do povećanja kapaciteta broja vaspitnih

jedinica za oko 38%, broja vaspitnih grupa za oko 35%, a trend povećanja bio je ujednaen po godinama.

Realizovana je kampanja „Svaki sokoli ide u vrti“ s ciljem podizanja svijesti roditelja i društva o važnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja za rani razvoj djece, i za elektronski upis koji je otpoeto 2020. godine.

Cijene i injenicu da su vaspitne grupe brojne, obezbijedilo se angažovanje dodatnog kadra kako bi se prema povećanom broju djece uskladio i obezbijedio kvalitet rada u sigurnom okruženju.

U situaciji s virusom COVID-19 uspelo se da se olakša i održi kontinuitet, kvalitet, fizički i mentalni zdrav razvoj i uenje predškolaca kod kuće. U saradnji s Kancelarijom UNICEF-a u Crnoj Gori uraeni su kratki video sadržaji s ciljem da budu inspiracija, ideja, pokazatelj roditeljima na koji na in da rade sa svojom djecom pod nazivom #IgrajSeDoma. Vaspita i su na snimcima edukovali roditelje kako da naprave odreeni didaktički materijal i kako da podsti u razvoj svoje djece na kvalitetan na in.

Tako e, uraena je zbirka najboljih prakse i strukturisanih aktivnosti koje se izvode ljeti na teme: grad, selo, planina, more. Uraeni su video snimci koji pokazuju kako se strukturisanim predškolskim ambijentalnim aktivnostima podsti e razvoj djeteta tog uzrasta u svim prilikama, planina, grad, more i gradi odgovorno roditeljstvo prema zdravlju djeteta i okoline.

Realizovana je obuka kadra “Rad u RE zajednici i samoevaluacija”, održana 24. septembra 2020. godine u VJ u naselju Zagori za vrti e opština u kojima je znaajan broj RE populacije: Podgorica, Nikšić, Berane, Bijelo Polje, Tivat, Herceg Novi, Bar, Ulcinj, Kotor, Cetinje, Pljevlja. Paralelno je tekao coaching rada u RE zajednici i vrti ima. Osmišljena i realizovana obuka kadra “Koordinacija aktivnosti: vrti RE zajednica, NVO, praenje postignu a djeteta i planiranje aktivnosti”. Uslijedilo je formiranje tima, definisanje zaduženja. Koncipirana je Finalna check lista – praenja rada i razvoja RE djece.

Tokom 2020. godine sproveden je postupak licenciranja 6 predškolskih ustanova (2 dopune, 4 nove licence).

2.2. Osnovno obrazovanje i vaspitanje

Osnovno obrazovanje i vaspitanje, koje traje devet godina, obavezno je za svu djecu uzrasta od šest do 15 godina života. Mrežu osnovnih škola u Crnoj Gori ine 162 javne ustanove (235 podru nih ustanova), kao i etiri privatne osnovne škole. U školskoj 2019/2020. godini u javnim ustanovama osnovnim školama nastavu je poha alo 67.717 u enika. Privatne osnovne škole poha alo je 308 u enika.

Nastavljen je projekat CLIL u još tri osnovne škole, prema kojem se dio nastave realizuje na engleskom jeziku.

Osnovno muzičko i baletsko obrazovanje djeca mogu sticati istovremeno s poha anjem osnovne škole. U Crnoj Gori je 14 škola u kojima se ostvaruje osnovno muzičko i dvije osnovno baletsko obrazovanje. U školskoj 2019/2020. godini poha alo ih je 5.044 u enika.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 20. juna 2019. godine donijela Program za suzbijanje vršnja kog nasilja i vandalizma u obrazovno-vaspitnim ustanovama u Crnoj Gori s Akcionim planom 2019-2021. godina. U cilju prevazilaženja vršnja kog nasilja i vandalizma, kao i injenice da ne postoji sredina i zajednica, odnosno okruženje u kojemu se ne dešavaju ove pojave, Ministarstvo o ekuje da e se realizacijom Programa doprinijeti suzbijanju prepoznatih izazova. U okviru operativnog cilja 1 koji je fokusiran na prevenciju vršnja kog nasilja Ministarstvo je formiralo Tima za praenje pojave vršnja kog nasilja i vandalizma u obrazovno-vaspitnim ustanovama. Tako e, sve osnovne i srednje škole formirale su timove za bezbjednost. U Zavodu za školstvo imenovano je stručno lice, pedagog, koje se bavi svim prijavljenim slu ajevima nasilja u školama. Unaprije eno je Uputstvo „Podjela odgovornosti i postupanje u cilju prevencije i u slu ajevima pojave nasilja“. U MEIS aplikaciji unaprije en je modul koji se odnosi na rad pedagoško-psiholoških službi evidencijom slu ajeva vršnja kog nasilja. U Ministarstvu je otvorena besplatna telefonska linija za prijavu slu ajeva nasilja i

vandalizma u obrazovno-vaspitnim ustanovama. Održan je sastanak s predstavnicima centara za socijalni rad na kojem je prezentovano unaprijeđeno Uputstvo, postavljen okvir za zajedničko djelovanje. Planirano je da se sprovedu obuke u određenim osnovnim i srednjim školama. Protokol o saradnji na programu „Bezbjednost djece“ zaključen je između Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva prosvjete i Uprave policije. Obuđeni službenici Uprave policije su održali predavanja. U okviru operativnog cilja 2, koji je fokusiran na prevenciju vandalizma, izrađeno je Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Asistent/asistentkinja u sprečavanju nasilja i vandalizma u školi. Licencirana je ustanova za obrazovanje odraslih za sticanje ove kvalifikacije. Ključni izazov tokom realizacije Programa su okolnosti pod uticajem COVID-19, prije svega jer su zahtijevale novu organizaciju rada škola. Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 27. novembra 2020. godine usvojila Izvještaj o sprovođenju Programa za suzbijanje vršnjačkog nasilja i vandalizma u obrazovno-vaspitnim ustanovama u Crnoj Gori s Akcionim planom 2019-2021. godina, za školsku 2019/2020. godinu.

Primjenjuju i sistemski pristup razvoju nastavnog kadra, kao i osnivanje mikrobit klubova i njihovo opremanje u svim osnovnim školama u Crnoj Gori, stvaraju se preduslovi za razvoj potrebnih znanja za 21. vijek na sistemski i održiv način. Jedan od ključnih ciljeva projekta „Nastavnik za 21. vijek“ je poboljšanje profesionalnih vještina i znanja nastavnika razredne i predmetne nastave u osnovnim školama kako bi kod učenika uzrasta od šest do 14 godina podržali razvoj kritičkog mišljenja, rješavanje problema i kodiranje. Tokom 24 mjeseca, trodnevnom obukom, obuhvatilo se oko 4.500 nastavnika koji do sada nijesu bili dio programa „Škole za 21. vijek“. Realizacijom ovog projekta obučeno je i 20 novih trenera, u skladu sa standardima kvaliteta definisanim u projektu „Škole za 21. vijek“. Benefit projekta je i opremanje svih osnovnih škola dodatnim komponentama za mikrobit. Uslovi saradnje, prava i obaveze Ministarstva prosvjete i Britanskog savjeta utvrđeni su Sporazumom o saradnji na projektu „Nastavnik za 21. vijek“, koji je Vlada Crne Gore prihvatila na sjednici održanoj 26. decembra 2019. godine i Sporazuma o operativnoj saradnji na projektu „Nastavnik za 21. vijek“ koji je potpisan 30. juna 2020. godine.

U skladu sa Memorandumom o saradnji Ministarstva prosvjete i Centra za alternativno rješavanje sporova Crne Gore, kao i Vladinim Programom razvoja alternativnog rješavanja sporova 2019-2021, u februaru 2020. godine, organizovane su obuke nastavnika za školsku medijaciju. Seminarima je prisustvovalo 21 nastavnika JU Gimnazija „Slobodan Škerović“, JU OŠ „Pavle Rovinski“ i JU OŠ „21. maj“ u Podgorici. Štampani su i distribuirani flajeri i poster za učenike za školsku medijaciju za škole gdje nastavnici su pohađali obuku i formirani su školski timovi.

Nastavljena je realizacija Programa za razvoj i podršku talentovanim učenicima 2020-2022. godina koji ima za cilj da se nastavi sa reformom koja je započeta Strategijom za razvoj i podršku darovitim učenicima 2015-2019. godine. Opšti cilj Programa za razvoj i podršku talentovanim učenicima (2020-2022) jeste stvaranje sistemskih uslova za kvalitetno osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje talentovanih učenika. Ovaj cilj će se ostvariti realizacijom operativnih ciljeva: unaprijediti podršku i praćenje rada s talentovanim učenicima i poboljšati sistem evidentiranja talentovanih učenika i njihovih mentora; unaprijediti profesionalne kompetencije nastavnika za rad sa talentovanim učenicima; obogaćivanje kurikuluma u cilju podsticanja talenata i poboljšanje informatičke infrastrukture; unaprijediti sistem takmičenja organizovanjem njihovog većeg broja i primjenom viših oblika provjera znanja i vještina; obezbijediti dodatnu literaturu za talentovane učenike; unaprijediti mehanizme interne i eksterne evaluacije rada s talentovanim učenicima.

U toku je druga godina realizacije programa „Vještine za adolescenciju“ u saradnji sa Kancelarijom UNODC-a, koji uključuje Razvoj preventivnih socio-emocionalnih kompetencija u 11 škola iz južne regije. Nakon iskustva dvogodišnje primjene sprovede se komparacija efekata kada se program sprovodi jednu odnosno dvije godine. Program je tokom 2020 dominantno tekao online, a sproveden je tzv. post-test koji će poslužiti da se izmjere efekti. U saradnji sa Lions klubom Podgorica program se proširio na još šest osnovnih škola za koje su realizovane obuke, kao i jedna sesija sa edukatorima u cilju dobijanja povratne informacije o dinamici programa.

2.3. Inkluzivno obrazovanje

U skladu sa Strategijom inkluzivnog obrazovanja 2019-2025. formiran je me uresorni tim za pra enje realizacije definisanih aktivnosti, koji se sastajao kvartalno uz aktivno i puno u eš e i participaciju predstavnika klju nih institucija koje se bave vaspitanjem i obrazovanjem djece s posebnim obrazovnim potrebama, te uz povremeno prisustvo delegiranih u sistemima dje ije, socijalne i zdravstvene zaštite.

Situacija izazvana pojavom virusa COVID-19 zahtijevala je odgovornost i posve enost da se pruži podrška daljem razvoju i u enju djeci s posebnim obrazovnim potrebama, u ku nim uslovima. Za njih su nastavnici prilago avali i pripremali individualizovani nastavni materijal u skladu s IROP-om.

Pripremljen je, postavljen i dostupan materijal za olakšavanje razumijevanja situacije djeci koji e omogu iti u enje djeci s posebnim obrazovnim potrebama i svoj djeci, nastao je kao odgovor na odluku o prekidu nastave i odmah nakon pokretanja akcije "Ostani doma". Uslijedio je instruktivni materijal za nastavnike s podsje anjem na na ine prilago avanja za svaku pojedinu razvojnu smetnju kod djeteta u osnovnom obrazovanju. Materijal koji sugerise modele, strategije za realizaciju u enja kod ku e za srednjoškolce s posebnim obrazovnim potrebama. Nadalje, materijal koji se odnosi na stimulaciju sveukupnog razvoja, s fokusom na rani dje iji razvoj. Tu su ideje za rad s djecom s kombinovanim smetnjama. Sa UNICEF-om i u partnerstvu s NVO sektorom obezbijeno oko 320 tableta za djecu s POP s ciljem u enja na daljinu.

Zna ajan fokus je stavljen na rani razvoj, koriš enje, izradu i promociju asistivne tehnologije i potpomognute komunikacije kroz rad u predškolskim ustanovama (rana intervencija, obuke, prilago avanje rada, materijala, pristupa, coaching). Potom, radilo se na podršci inkluzivnom obrazovanju kroz angažman resursnih centara u odnosu na individualni rad, obuke, asistivne usluge koje nude. Unaprije ena uloga i angažovanje škola s integrisanim odjeljenjima u lokalnoj zajednici, prije svega u odnosu na asistivnu tehnologiju i sredstava potpomognute komunikacije - u prvom redu niskobudžetnih. S UNICEF program Za svako dijete GLAS, nabavljeno 25 tableta i testirana Cboard aplikacija na 26 djece. Sprovedena evaluacija, Pre test i post test. Promovisan materijal, ura eni snimci, studija slu aja.

Kroz projekat "Unapre enje obrazovnih programa i usluga za zadovoljenje potreba marginalizovanih grupa" radi se na poboljšanju pristupa nosti (odabran izvo a radova za najmanje 8 škola) i opremljenosti (40 škola za koje je raspisan tender za nabavku specijalizovane opreme.).

Sprovedena je obuka za kadar srednjih škola (9 grupa – 130 u esnika) koji je nadogra en idejama za primjenu digitalnih platformi i asistivne tehnologije za djecu sa smetnjama i teško ama u razvoju u srednjim školama.

U okviru projekta „Poboljšanje obrazovnih programa i usluga u cilju zadovoljavanja potreba marginalizovanih grupa“ ura eno je 45 programskih cjelina za sticanje stru nih kvalifikacija iz 16 obrazovnih programa. Obu eno je skoro 60 osoba za primjenu ovih modula. Na osnovu rezultata FG sproveden coaching podrške u 10 škola u sprovo enju ITP II. Nadogra en u MEIS aplikacija za prikupljanje podataka i sprovedena obuka u dijelu inkluzivnih potreba.

Ura en je i odštampan Vodi za prilago avanje u enja i u eš a studentima s invaliditetom i prate e prezentacija i obuka. Ura en je ITP-3 (prelaz srednja škola - fakultet), odobren od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje i sprovedena obuka.

2.4. Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice – obrazovanje na albanskom jeziku

Dvojezi na nastava – na crnogorskom i albanskom jeziku organizuje se na svim nivoima:

Predškolsko obrazovanje: JPU „Dje jji vrta“ u Plavu, JPU „ ina Vrbica“ u Tuzima, JPU „Vukosava Ivanovi -Mašanovi“ u Baru i JPU „Solidarnost“ u Ulcinju. Ukupno u predškolskom vaspitanju ima 372 djece.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje: U Ulcinju - OŠ „Maršal Tito“, OŠ „Marko Nukulovi“ i OŠ „Boško Strugar“; U Tuzima – OŠ „Mahmut Lekić“; U Plavu - OŠ „Hajro Šahmanović“ i u Gusinju - OŠ „Džafer Nikoević“.

Srednje obrazovanje: Tuzi – Srednja mješovita škola „25. maj“, Ulcinj - Srednja mješovita škola „Bratstvo jedinstvo“ i Plav – Srednja mješovita škola „Be o Baši“. U Srednjem obrazovanju ukupno ima 968 u enika/ca.

U muzičkim školama sa nastavom na albanskom jeziku ima 198 u enika/ca, koji pohađaju Osnovnu muzičku školu u Ulcinju i Područnu ustanovu Osnovne muzičke škole „Vasa Pavić“ u Tuzima.

Na albanskom jeziku nastava se odvija u 6 osnovnih škola: OŠ „Her Kastrioti Skenderbeg“ u Baru; OŠ „29. novembar“, OŠ „Jedinstvo“ i OŠ „Her Kastrioti Skenderbeg“ u Tuzima; OŠ „Bedri Elezaga“ u Ulcinju, i OŠ „Dacić“ u Rožajama. U Osnovnom obrazovanju ima 2.564 u enika/ca.

U srednjem obrazovanju nastava na albanskom jeziku se realizuje u Privatnoj gimnaziji „Drita“ u Ulcinju.

U visokom obrazovanju postoji Studijski program za učitelje na albanskom jeziku u Podgorici.

U akademskoj 2020/2021. godini na Program za učitelje na albanskom jeziku upisano je 15 studentkinja.

Dodijeljene su četiri stipendije studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za nastavu na albanskom jeziku.

Obrazovanje RE populacije

Usljed nastale situacije sa pandemijom Covid-19, kampanja za upis RE djece u predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje nije organizovana na uobičajen način – po školama, gradovima u ličnom kontaktu, već je organizovana u prostorijama Ministarstva prosvjete 29. aprila 2020. godine, preko svih sredstava javne komunikacije.

Apostrofiran je elektronski upis i pomoć pri upisu od strane Ministarstva, škola, NVO sektora i saradnika u socijalnoj inkluziji. U kampanji je tako naglašeno da, ukoliko roditelji nemaju mogućnosti da upišu djecu elektronskim putem, mogu da se obrate obrazovnoj ustanovi, koja će pružiti pomoć pri upisu. Također, tehničku podršku pružio je i Romski savjet, NVO „Mladi Romi“ i NVO „Kora ajte sa nama“.

U predškolskom vaspitanju i obrazovanju, u septembru 2020. godine, ukupno ima 224 RE djece. U osnovnim školama od I do IX razreda ima 1.793 osnovaca RE populacije. U srednjim školama u septembru 2020. godine ukupno je bilo 174 srednjoškolaca. Broj studenata romske i egipćanske populacije u akademskoj 2020/2021. godini je 17.

Ministarstvo prosvjete je izdvojilo 435.000 eura za besplatne udžbenike za oko 9.300 u enika/ca iz ranjivih kategorija koji ostvaruju ovo pravo, a Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Podgorica je obezbijedio besplatnu isporuku. Pravo na besplatne udžbenike imaju djeca čiji su roditelji/staratelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice, djeca bez roditeljskog staranja na porodičnom smještaju i djeca smještena u ustanovama socijalne i dječije zaštite, djeca sa smetnjama u razvoju, kao i djeca romske i egipćanske populacije koja su uključena u redovni vaspitno-obrazovni proces.

U sedam podgoričkih osnovnih škola je obezbijeđen besplatan prevoz za učenike/ce osnovnih škola RE populacije. Od septembra 2019. godine prevoz za RE učenike/ce osnovnih

škola je obezbijena i u Nikšiću, u JU OŠ "Mileva Lajović-Lalović", i u Beranama, u JU OŠ "Radomir Mitrović".

Nastavilo se sa angažovanjem saradnika/ca u socijalnoj inkluziji RE u obrazovanju, shodno normativu. Ova praksa se pokazala kao izuzetno korisna za obuhvat djece RE populacije sistemom obrazovanja, kao i za smanjenje drop-outa.

Angažovano je 22 saradnika (medijatora) u osnovnim školama: u Podgorici, Nikšiću, Baru, Beranama, Ulcinju, Herceg Novom i Tivtu.

Tokom 2020. godine, četiri vanredna učenika/ce RE populacije (M 3 - Ž 1) obratila su se molbom za besplatno polaganje vanrednih ispita i njima je omogućeno da budu oslobođeni plaćanja naknade za vanredno polaganje ispita.

Od januara 2020. godine do juna 2020. godine, dodijeljena je 121 stipendija srednjoškolcima/kama, (mjesečni iznos 60 eura), dok od oktobra 2020. godine do decembra 2020. godine, dodijeljeno je 153 stipendija srednjoškolcima/kama (mjesečni iznos 60 eura),

Stipendije za srednjoškolce/ke, po elen su da se isplaćuju od oktobra mjeseca, jer je tada po elena ova, 2020/2021. školska godina;

Za studente/studentkinje, od januara 2020. godine do juna 2020. godine isplaćeno je 14 stipendija (mjesečni iznos 150 eura), dok od septembra 2020. godine do decembra 2020. godine, isplaćeno 15 stipendija (mjesečni iznos 150 eura).

U akademskoj 2020/2021. godini obezbijena je besplatan boravak u studentskom domu za dva studenta. Radi se o studentu i studentkinji, koji su ove akademske godine, upisali Filološki fakultet u Nikšiću i Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Kotoru.

Angažovani su mentori (nastavnici) u osnovnim i srednjim školama u okviru projekta koji realizuje NVO "Mladi Romi" u saradnji sa Ministarstvom prosvjete.

U osnovnim školama od januara 2020. godine do juna 2020. godine, angažovano je 35 mentora (nastavnici) za 130 učenika/ca VIII i IX razreda RE populacije, dok od oktobra 2020. godine do decembra 2020. godine u osnovnim školama angažovano je 47 mentora (nastavnika) za 169 učenika/ca VIII i IX razreda.

U srednjim školama je angažovano 44 mentora (nastavnika) za 120 srednjoškolaca/srednjoškolki RE populacije, od januara 2020. godine do juna 2020. godine, dok je od oktobra 2020. godine do decembra 2020. godine, angažovano 48 mentora (nastavnika) za 157 RE srednjoškolaca/ki.

Na inicijativu Ministarstva prosvjete i u saradnji sa Zavodom za školstvo realizovane su četiri online seminarne preko *Microsoft Teams platforme* na temu "Razvoj demokratskog obrazovanja i ljudskih prava (interkulturalno obrazovanje) sa posebnim osvrtom na LGBT populaciju". Program je akreditovan u Zavodu za školstvo i sastavni je dio Kataloga programa obuke za nastavnike.

Na seminarima je učestvovalo 110 nastavnika i stručnih saradnika. Iz osnovnih škola seminar je završilo 60 nastavnika, 30 nastavnika srednjih škola, kao i 20 stručnih saradnika osnovnih i srednjih škola.

Pandemija izazvana virusom COVID-19, obilježila je godinu koja je iza nas u svim sferama života. Ovo je bio izazov za cijeli obrazovni sistem, a posebno za učenike koji dolaze iz marginalizovanih grupa. Realizacija onlajn nastave, preko svih sredstava javnog informisanja, dopunjena je aktivnostima sa težnjom da se posebnim mjerama podrže pripadnici marginalizovanih grupa. Ministarstvo, u saradnji s partnerskim institucijama i NVO sektorom, realizovalo niz mjera.

U saradnji sa organizacijom HELP i Telekomom Crne Gore, za RE učenike osnovnih škola obezbijeno je 100 pametnih telefona sa besplatnim karticama na 3 meseca.

Telefoni su donirani učenicima Osnovne škole „Božidar Vuković Podgoričanin“ i Osnovne škole „Radomir Mitrović“ iz Berana (70 + 30).

U saradnji sa NVO „Mladi Romi“, Ministarstvo je obezbedilo 45 telefona i besplatne kartice za učenike završnih razreda osnovne škole.

Telefoni su donirani i svim učenicima RE populacije koji su srednjoškolci (75 donirala Američka ambasada i oko 40 REF-a preko NVO „Mladi Romi“).

U saradnji sa Crvenim krstom Crne Gore i uz podršku Ministarstva, UNICEF je uključeno u pružanje podrške studentima RE i drugima u stanju socijalne potrebe, sa 92 paketa materijala za štampu i dostavom decija koja su još uvijek van sistema. (Uključeno oko 80 škola.)

Škole su preuzele organizaciju dostave materijala, tako što su angažovale saradnike u socijalnoj inkluziji (medijatore), a u nekima su učestvovali i volonteri Crvenog krsta. Ovom akcijom je ukupno obuhvaćeno oko 500 učenika.

U septembru 2020. godine, završen je projekat „Unapređenje obrazovnih programa i usluga u cilju zadovoljavanja potreba marginalizovanih grupa“. Ovaj projekat je realizovala Evropska unija (85% sredstava) i Ministarstvo (15% sredstava). Projekat je realizovan za vrijeme od 15 mjeseci, a njegova vrijednost je oko 384, 000 eura.

Rezultati projekta su:

Pripremljeno 54 dokumenata pod nazivom Moduli za sticanje stručnih kvalifikacija u okviru obrazovnih programa, u cilju prilagođavanja potrebama djece sa posebnim obrazovnim potrebama i djece i romskih zajednica;

Kouing o efikasnoj primjeni individualnih tranzicionih planova;

Sprovedene obuke za primjenu modularizovanih nastavnih planova i programa koji odgovaraju potrebama učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i u učenicima iz zajednica Roma i Egipćana (RE);

Sprovedene obuke za uspostavljanje inkluzivnog i stimulativnog okruženja za učenje;

Sprovedene obuke o obrazovnim pristupima u cilju suzbijanja rizicnog ponašanja koje dovodi do napuštanja škole;

Unaprijeđen informativni sistem Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za pružanje informacija o učenicima iz zajednica Roma i Egipćana;

Projekat je realizovan u 101 školi, a njime je direktno obuhvaćeno više od 270 stručnjaka iz raznih nastavnih oblasti, a indirektno, primjenom pristupa „obučeni treneri“ oko 420 osoba iz škola.

2.5 Srednje opšte obrazovanje (gimnazije) i stručno obrazovanje

U školskoj 2020/2021. godini po programima srednjeg obrazovanja obrazuje se 26.675 učenika. Po programima stručnih škola obrazuje se 18.531 učenika, od čega je na programima u trogodišnjem trajanju 4.213 učenika. Gimnazije pohađaju 8.144 učenika. U prve razrede srednjih škola upisano je 6.682 učenika, od toga je u obrazovne programe gimnazija upisano 1.970 učenika. U programe u trogodišnjem trajanju upisan je 1.361 učenik, u programe u četvorogodišnjem trajanju 3.261 učenika i u programe iz oblasti muzike i likovna umjetnosti 90 učenika.

U sklopu priprema za raspisivanje Konkursa za upis učenika u prvi razred srednjih škola za školsku 2020/2021. godinu, Ministarstvo prosvjete je, u saradnji sa školama, nastavilo organizaciju promotivnih aktivnosti sa ciljem upoznavanja učenika i roditelja o obrazovnoj ponudi stručnih škola koja omogućavaju bržu zapošljivost, ali i nastavak obrazovanja i o kvalifikacijama koji su na tržištu rada prepoznate kao deficitarne. Obrazovna ponuda prezentovana je učenicima osnovnih škola i od strane samih škola koje su organizovale dane otvorenih vrata, posjetivale osnovne škole i same pripremale promotivne materijale kako bi učenicima osnovnih škola bilo dostupno što više informacija kao pomoć u donošenju konačne odluke o upisu. Poređenja radi, u prvi razred programa u trogodišnjem trajanju u školskoj 2016/2017. godini upisano je 566 učenika, u školskoj 2020/2021. godini broj učenika u prvom razredu u obrazovnim programima u trogodišnjem trajanju je 1.361 učenik.

U školskoj 2020/2021. godini u dualnom obliku obrazovanja je 216 učenika su u prvom razredu, 302 učenika u drugom razredu i 237 učenika u trećem razredu, broj poslodavaca je više od 300, broj škola 29. Poređenja radi, u školskoj 2017/2018. godini u prvom razredu bila su 192 učenika, u drugom 79, u trećem 6 učenika.

U skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, donešen je Školski kalendar za 2020/2021. godinu kojim se propisuje po etak nastavne godine, vrijeme organizovanja obrazovno-vaspitanog rada i klasifikacioni periodi u ustanovama u toku nastavne godine.

Raspisan je Konkurs za dodjelu stipendija za deficitarne kvalifikacije za školsku 2020/2021. godinu, u skladu s odredbama Zakona o stručnom obrazovanju, uenicima obrazovnih programa u trogodišnjem trajanju dodjeljene su stipendije za deficitarne kvalifikacije. Iznos stipendije je 70 eura, stipendije se dodjeljuju u 10 mjesečnih rata. Kriterijum za dodjelu stipendije je uspjeh u prethodnom obrazovanju i uspjeh na takmicenijima.

Za školsku 2020/2021. godinu dodijeljeno je 190 stipendija uenicima prvih. Uenicima drugog razreda dodijeljeno je 256 stipendija, uenicima trećeg razreda 277 stipendija. Privredna komora obezbjeđuje sredstva za 30 stipendija na godišnjem nivou. Obrazovni programi po kojima se obrazuju uenici u dualnom obliku obrazovanja i koji dobijaju stipendije za deficitarne kvalifikacije su: Kuvar, Konobar, Automehaničar, Frizer, Zavarivač, Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije, Elektroinstalater, Pekar, Prodavač, Monter telekomunikacionih sistema, Poslastičar, Bravar, Autoelektričar, Obradivač plemenitih metala i dr.

Raspisan je Konkurs za upis uenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2020/2021. godini kao i Naknadni konkurs za upis uenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2020/2021. godini. Upis uenika u prvi razred srednje škole sproveden je u skladu s unaprijednim kriterijumima za upis u gimnaziju i stručnu školu u četvorogodišnjem trajanju, u skladu sa kojima je potrebno da uenik ostvari minimalan broj bodova za upis u četvorogodišnju stručnu školu i gimnaziju. Raspisan je Konkurs za upis vanrednih uenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2020/2021. godini.

U saradnji sa European training foundation (ETF) sprovedeno je istraživanje i pripremljen evaluacioni izvještaj o realizaciji praktičnog obrazovanja kod poslodavca za školsku 2019/2020. godinu.

Urađena je analiza rezultata maturalnog ispita za školsku 2018/2019. godinu koja sadrži podatke o broju uenika po školama i nastavnim predmetima koje su uenici polagali na maturalnom ispitu i uspjehu po nastavnim predmetima.

Pripremljen je izvještaj o realizaciji nastave u odjeljenjima specijalističke gimnazije i u odjeljenjima s nastavom na engleskom jeziku u JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ u Podgorici u školskoj 2019/2020. godini. I u školskoj 2020/2021. godini nastavljen je upis u programe specijalističkih odjeljenja – matematičkog i filološkog u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici kao i realizacija nastave na engleskom jeziku za četiri nastavnička predmeta, za uenike koji to žele. Program matematičke gimnazije realizuje se i u Gimnaziji „Stojan Cerović“ u Nikšiću.

Pripremljen je Izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana sprovođenja Strategije razvoja stručnog obrazovanja za 2020. godinu i nacrt Programa razvoja opšteg srednjeg obrazovanja u Crnoj Gori (2021-2023).

Za školsku 2020/2021. godinu pripremljeno je 13 novih obrazovnih programa u trogodišnjem i četvorogodišnjem trajanju. Programi su usvojeni na Nacionalnom savjetu za obrazovanje. Standardi zanimanja i standardi kvalifikacija na kojima se baziraju obrazovni programi usvojeni su na Savjetu za kvalifikacije, na predlog sektorskih komisija.

#U iDoma

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 2, 4 i 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list CG“, broj 12/18) na prijedlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je Naredbu za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronavirusa, broj 8-501/20-129/167 od 13. marta 2020. godine.

Članom 1 Naredbe definisane su privremene mjere radi sprečavanja donošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja u druge zemlje, kao i za zaštitu stanovništva od novog koronavirusa. Ta komada 6 ovog člana naređuje prekid obrazovno-vaspitnog rada u javnim i privatnim ustanovama, na period od najmanje 15 dana, počev od 16. marta 2020. godine.

#U iDoma je koncept nastave na daljinu koji je podrazumijevao snimanje velikog broja nastavnih sadržaja u skladu s nastavnim planom i programom za školsku 2019/2020. i

2020/2021. godinu. Realizacijom ovog projekta obezbijena je kontinuitet nastavnog procesa i omogućeno učenicima sticanje novih znanja, odnosno produbljivanje već usvojenih, kao i razvijanje vještina.

Online sadržaji za osnovne i srednje škole emituju se na kanalima TVCG 2 i MNE SPORT 1 i MNE SPORT 2, po programskoj šemi koja se objavljuje na posebno izrađenom web sajtu www.ucidoma.me, kao i na portalu za nastavnike www.skolskiportal.edu.me, internet stranici Ministarstva, društvenim mrežama, YouTube kanalu #UciDoma. Za učenike koji prate nastavu na albanskom jeziku, online sadržaji se emituju na kanalima TV Teuta i TV Bojn.

Za III i IV klasifikacioni period školske 2019/2020. godine i I i II klasifikacioni period školske 2020/2021. godine snimljeno je oko 5.200 online sadržaja iz 20 nastavnih predmeta.

Također, pripremni testovi za eksternu provjeru znanja i maturalni ispit objavljeni su na svim #UciDoma e-platfornama i štampani su uz sve dnevne novine.

U realizaciji koncepta #UciDoma za III i IV klasifikacioni period školske 2019/2020. godine učestvovala su 182 nastavnika iz 35 škola, dok je za I i II klasifikacioni period školske 2020/2021. godine učestvovalo 228 nastavnika iz 63 škole i 22 prosvjetna nadzornika.

Obrazovanje odraslih

U skladu s nacionalnim i evropskim ciljevima razvoja cjeloživotnog obrazovanja i zakonskom obavezom obrazovanja odraslih i rada Direkcije za obrazovanje odraslih, meusektorska radna grupa pripremila je u januaru 2020. godine godišnji plan obrazovanja odraslih za 2020. godinu i izvještaj o realizovanim aktivnostima iz Godišnjeg plana obrazovanja odraslih u 2019. godini. Ova dokumenta su sastavni dio Plana obrazovanja odraslih 2019–2022. godine, koja prate po prioritarnim oblastima, aktivnosti i detaljno ih razrađuju.

Tokom 2020. godine licencirana su četiri nova organizatora obrazovanja odraslih, dok je dopunu licence izvršilo šest organizatora obrazovanja odraslih. Registrovano je 115 organizatora obrazovanja odraslih u Crnoj Gori.

U toku 2020. godine, na Nacionalnom savjetu za obrazovanje usvojen je 21 novi program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije, i to: četiri iz sektora Usluge - lične usluge: pomoćnik frizera za žene i pomoćnik frizera za muškarce nivoa II, frizer za muškarce i frizer za žene nivoa III; pet iz sektora Zdravstvo i socijalna zaštita - zdravstvo: kozmetičar za manikir i pedikir, kozmetičar za njegu tijela i šminker nivoa III, Kozmetičar za masažu i tretmane tijela i kozmetičar za tretmane lica nivoa IV1; četiri iz sektora Poljoprivreda, prehrana, veterina - prehrana: pekar za hljeb i peciva i pekar za zahtjevne pekarske proizvode nivoa III i pomoćnik pekara za hljeb i peciva i pomoćnik pekara za zahtjevne pekarske proizvode nivoa II; pet iz sektora Građevinarstvo i uređenje prostora - građevinarstvo: pomoćnik izvođača građevinskih radova nivoa II, izolater, tesar, armirani i zidar nivoa III; dva iz sektora Informacione tehnologije: elektrotehničar za razvoj mobilnih aplikacija i elektrotehničar za razvoj web aplikacija, oba nivoa IV1; i jedan program iz sektora Ekonomija i pravo - pravo: asistent u sprečavanju nasilja i vandalizma u školi nivoa IV1.

Ukupan broj licenciranih programa obrazovanja u Crnoj Gori iznosi 297, a za 52 programa su u toku 2020. godine realizovane obuke. Broj kandidata koji su upisali neki od programa obrazovanja je 1.845, a od tog broja, njih 1.334 odnosno 72,30% su uspješno završili program i stekli stručnu kvalifikaciju.

U 2020. godini na teritoriji Crne Gore djelatnost osposobljavanja kandidata za vozačke ispite obavljalo je ukupno 76 auto škola. Komisije za polaganje vozačkog ispita, njih 13 raspoređene po opštinama u Crnoj Gori realizovale su 14 polaganja. Na praktičnom dijelu vozačkog ispita ukupan broj kandidata je bio 19.390, odnosno za A kategoriju - 1.270, B kategoriju - 1.650, C kategoriju - 951, D kategoriju - 175, E kategoriju - 489 kandidata. Procenat uspješnosti polaganja vozačkog ispita za najbrojniju B kategoriju je na praktičnom dijelu 60%, a na teorijskom dijelu vozačkog ispita 65%.

U 2020. godini izdato je 30 licenci za rad ispitivača u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije, a ispunjavaju uslove na osnovu člana 22 stav 1 Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama („Službeni list Crne Gore“, br. 80/08 i 40/16) i člana 5 i 6 Pravilnika o

bližem na inu i postupku izdavanja i oduzimanja licence za rad ispitivača u postupku sticanja nacionalne stručne kvalifikacije („Službeni list Crne Gore“, broj 48/18) i na prijedlog JU Ispitni centar Crne Gore. Od toga sedam za rad u novodstvenog tehničara, šest za zvanje omladinski aktivista, 13 za ovlaštenog radnika u lovstvu i četiri za lovara lovišta - rezervata.

Državna nagrada „Oktoih“

Državna nagrada „Oktoih“, najveće crnogorsko priznanje u oblasti obrazovanja i vaspitanja, i u eni kog i studentskog standarda, za 2020. godinu dodijeljena je profesorici istorije Snježani Bošković, JU OŠ „Olga Golovi“, Nikšić, i profesorici francuskog jezika Ermini Vlahovljak, JU OŠ „Salko Aljković“, Pljevlja.

Fond za kvalitet i talente

Ministar prosvjete je formirao Komisiju koja je u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima, na inu i postupku raspodjele sredstava za unapređenje kvaliteta nastave i talente izradila Javni poziv za dodjelu nagrade u eniku i Javni konkurs za dodjelu nagrade nastavniku i vrednovala pristigle prijedloge. Komisiju su činili predstavnici Udruženja roditelji, Sindikata prosvjete, strukovnih udruženja, direktora škola i obrazovnih institucija kao i Ministarstva prosvjete. Javni konkursi su raspisani 30. septembra 2020. godine i trajali su do 30. oktobra 2020. godine i na njih je stiglo oko 1.300 prijava. Nakon detaljnog razmatranja svake prijave pojedinačno Komisija je donijela Odluku da nagradu u iznosu 500 eura dobije 16 u enika i 16 nastavnika umjetničkih škola, 101 u enik i 109 nastavnika osnovnih škola i 104 u enika i 83 nastavnika srednjih škola. Odluke su objavljene na internet stranici Ministarstva prosvjete. Tako je, nagradu iz Fonda za kvalitet i talente dobilo je 90 u enika dobitnika jednog od prvih tri mjest na državnom takmičenju u znanju u organizaciji Ispitnog centra, kao i u narodnih takmičenja u koordinaciji Ispitnog centra.

Nacionalni savjet za obrazovanje

U 2020. godini održano je četiri sjednice Nacionalnog savjeta za obrazovanje. Usvojeni su sljedeći dokumenti/akta/udžbenici:

1. Udžbenici i nastavna sredstva: Geografija VIII, udžbenik komplet za VIII razred osnovne škole; Biologija III, udžbenik komplet za III razred gimnazije; Biologija IV, udžbenik komplet za IV razred gimnazije; Hemija III, udžbenik za III razred gimnazije; Hemija III, zbirka zadataka za III razred gimnazije; Hemija IV, udžbenik za IV razred gimnazije; Hemija IV, zbirka zadataka za IV razred gimnazije; Književnost II, udžbenik komplet za II razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost III, udžbenik komplet za III razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost IV, udžbenik komplet za IV razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost V, udžbenik komplet za V razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost VI, udžbenik komplet za VI razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost VII, udžbenik komplet za VII razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost VIII, udžbenik komplet za VIII razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Književnost IX, udžbenik komplet za IX razred osnovne škole za nastavu na albanskom jeziku; Repetitorijum srednjoškolske matematike za u enike srednjih škola; Osnovi elektrotehnike, udžbenik za I razred srednje stručne škole; Evojko, zlatna jabuko, narodne pjesme Crne Gore u nastavi muzike; Spektar, priručnik za rad sa slabovidom djecom; Pristup usmjeren na dijete, vrti koji promoviše demokratiju za predškolske ustanove i niže razrede osnovne škole; Muzička kultura IV, priručnik za IV razred osnovne škole; Biologija VII, priručnik za VII razred osnovne škole; Biologija VIII, priručnik za VIII razred osnovne škole; Biologija IX, priručnik za IX razred osnovne škole; Zbirka zadataka za pripremu pismenih i kontrolnih zadataka iz matematike za

VI, VII, VIII i IX razred osnovne škole; itanka sa elementima teorije književnosti (I i II dio) za I razred srednje škole; Udžbenik Lingvistika za IV razred filološke gimnazije; Udžbeni ki komplet Fizika za III razred gimnazije; Udžbeni ki komplet Fizika za IV razred gimnazije; Radna sveska Istorija za VIII razred osnovne škole; Ra unovodstvo za IV razred srednje škole, Uvod u laboratorijski rad za I razred srednje škole.

2. Programi obrazovanja odraslih: Asistent/Asistentkinja u spremanju nasilja i vandalizma u školi.
3. Obrazovni programi za srednje škole obrazovanje: Tehni ar za arhitekturu i dizajn enterijera, nivo IV1; Tehni ar za dekorisanje i aranžiranje, nivo IV1; Tehni ar za geodeziju, nivo IV1; Poslasti ar, nivo III; Pomoćnik poslasti ara, nivo II, Tehni ar automehatronike, nivo IV1, Automehani ar, nivo III, Autoelektri ar, nivo III; Farmaceutski tehni ar, nivo IV1; Fizioterapeutske tehni ar, nivo IV1; Tehni ar obrade drveta, nivo IV1; Operater obrade drveta, nivo IV1; Pomoćnik pekara, nivo IV1.
4. Programi obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije: Rad u virtualnom preduzeću, Komunikacija s javnošću u javnom sektoru, Kreiranje veb aplikacija primjenom jezika typescript, Kreiranje aplikacija primjenom jezika java, Kreiranje relacionih baza podataka, Vođenje profila poslovnih korisnika na društvenim mrežama, Obavljanje jednostavnih baštenskih poslova po principima permakulture, Izrada upcycling proizvoda od papira, Pomoćnik/ica pekara za hljeb i pecivo, Pomoćnik/ica pekara za zahtjevne pekarske proizvode, Pekar/ka za hljeb i pecivo, Pekar/ka zahtjevnih pekarskih proizvoda, Šminker/ka, Kozmeti ar/ka za manikir i pedikir, Kozmeti ar/ka za njegu tijela, Kozmeti ki/ka tehni ar/ka za tretmane lica, Kozmeti ki/ka tehni ar/ka za masažu i tretmane tijela, Elektrotehni ar/Elektrotehni arka za razvoj mobilnih aplikacija, Elektrotehni ar/ Elektrotehni arka za razvoj veb aplikacija, Armira /Armira ica, Izolater/Izolaterka, Tesar/Tesarka, Zidar/Zidarka, Pomoćnik/Pomoćnica izvođača izvođača građevinskih radova, Fizer/Frizerka za muškarce, Frizer/Frizerka za žene, Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za muškarce, Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za žene.
5. Predmetni programi za opšte srednje obrazovanje: Crnogorski-srpski, hrvatski, bosanski jezik i književnost; Engleski jezik i književnost; Etika; Filozofija; Fizičko vaspitanje; Fizika; Francuski jezik kao II strani jezika; Francuski jezik kao III strani jezik; Geografija za I i II razred; Hemija; Biologija; Crnogorski jezik kao maternji; Algoritmi i programiranje; Humana genetika; Informatika; Istorija Italijanski jezik kao II strani jezik; Italijanski jezik kao III strani jezik; Latinski jezik; Likovna umjetnost; Logika; Muzička umjetnost; Muzika svoj jezik; Njemački jezik kao II strani jezika; Njemački jezik kao III strani jezik; Odabrana poglavlja fizike; Opšta sociologija; Pojedinač u grupi; Matematika; Turistička geografija; Psihologija; Ruski jezik kao II strani jezik; Ruski jezik kao III strani jezik; Sintaksa latinskog jezika; Španski jezik kao II strani jezik; Španski jezik kao III strani jezika; Turski jezik kao II strani jezika; Turski jezik kao III strani jezik; Umjetnost vizuelne komunikacije; Sociologija kulture za III razred; Sociologija kulture za IV razred.
6. Predmetni programi za opšte srednje obrazovanje – specijalisti za odjeljenje filološke gimnazije: Crnogorski - srpski, hrvatski, bosanski jezik i književnost; Engleski jezik; Francuski jezik; Hemija; Italijanski jezika; Književnost; Latinski jezik; Likovna Matematika; Njemački jezik; Ruski jezik; Španski jezik; Turski jezik; Uvod u opštu lingvistiku, Muzička umjetnost za I, II i III razred.
7. Predmetni programi za opšte srednje obrazovanje – specijalisti za odjeljenje matematičke gimnazije: Numerička matematika; Programiranje i programski jezici; Ra unovodstvo i informatika; Vjerovatnoća i statistika; Biologija; Fizika; Francuski jezik; Geometrija; Hemija; Italijanski jezik; Linearna algebra i analitička geometrija; Njemački jezik; Matematika; Ruski jezik; Španski jezik; Turski jezik.
8. Predmetni program Informatika sa tehnikom za osnovnu školu.
9. Odobreni su udžbenici i nastavna sredstva za školsku 2020/2021. godinu.

10. Predmetni programi „LJETNJA ZAVI AJNA ŠKOLA“ za djecu iz dijaspore: Crnogorski - srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Plava i Gusinja; Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Bara; Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Petnjice; Geografija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Plava i Gusinja; Geografija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Bara; Geografija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Petnjice; Istorija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Plava i Gusinja; Istorija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Bara; Istorija za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Petnjice; Kulturna baština zavi aja za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Plava i Gusinja; Kulturna baština zavi aja za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Bara; Kulturna baština zavi aja za crnogorsku dijasporu sa lokalnim specifi nostima Petnjice.
11. Ispitni katalozi za programe obrazovanja za sticanje stru nih kvalifikacija: Izrada upcycling proizvoda od papira, Kreiranje relacionih baza podataka, Vo enje profila poslovnih korisnika na društvenim mrežama, Vještina obavljanje jednostavnih baštenskih poslova po principima permakulture, Asistent za spre avanje nasilja i vandalizma u školi.
12. Ispitni katalozi: upravljanje motornim vozilom A1, A 2 i A kategorije, upravljanje motornim vozilom B1 i B kategorije, upravljanje motornim vozilom C1 i C kategorije, upravljanje motornim vozilom D1 i D kategorije, upravljanje motornim vozilom AM i T kategorije, upravljanje motornim vozilom E kategorije.
13. Opšti maturski katalog i predmetni ispitni katalozi za: Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost; Albanski jezik i književnost; Matematika (osnovni i viši nivo); Analiza sa algebrom (osnovni i viši nivo); Engleski jezik (osnovni i viši nivo); Ruski jezik (osnovni i viši nivo); Njema ki jezik (osnovni i viši nivo).
14. Dopuna kataloga stru nog usavršavanja nastavnika.
15. Dokument Okvir digitalnih kompetencija.

3. OBLAST VISOKOG OBRAZOVANJA

3.1. Direkcija za visoko obrazovanje i ENIC/NARIC centar

Skupština je donijela Zakon o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, broj 72/20).

Ministarstvo je pripremlilo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjedna avanju kvalifikacija, ije je usvajanje na Vladi planirano za prvi kvartal.

Ministarstvo je pripremlilo Prijedlog strategije visokog obrazovanja za period 2020-2024. godine. Za izradu Prijedloga strategije zadužena je bila me uresorska Radna grupa, u kojoj su bili uklju eni predstavnici svih ustanova visokog obrazovanja, predstavnici studenata i NVO sektora, kao i dva eksperta (me unarodni i nacionalni) angažovani kroz projekat Savjeta Evrope.

Prijedlogom strategije su, na osnovu analize stanja, definisati strateški ciljevi za dalji razvoj visokog obrazovanja, klju ne aktivnosti i indikatori uspjeha, na in pra enja sprovo enja strateškog dokumenta, na in izvještavanja i evaluacije i druga pitanja od zna aja za realizaciju strateških ciljeva u oblasti visokog obrazovanja, za period 2020-2024, s fokusom na dalje unapre enje kvaliteta i implementaciju standarda u ovoj oblasti.

Devetu godinu zaredom realizovan je Program stru nog osposobljavanja lica sa ste enim visokim obrazovanjem, u skladu sa Zakonom o stru nom osposobljavanju lica sa ste enim visokim obrazovanjem („Sl. list Crne Gore“, br. 38/12) i Pravilnikom o na inu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stru no osposobljavanje („Sl. list Crne Gore“, broj 46/12).

Poslodavci su iskazali izuzetno veliko interesovanje za Program, što je rezultiralo oglašavanjem 11.330 slobodnih mjesta za stručno osposobljavanje, dok je ukupan broj lica sa stečnim visokim obrazovanjem koja su se prijavila za učesnike u Programu 3.460.

Nakon elektronskim putem sprovedenog postupka povezivanja korisnika i poslodavaca 3.258 visokoškolaca je dobilo priliku da se u devetomjesečnom periodu stručno osposobljava kod izabranog poslodavca i time stekne uslove za polaganje stručnog, odnosno državnog ispita.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava o stečenom visokom obrazovanju podnijeto je 3.505 zahtjeva, a iz prethodnog izvještajnog perioda prenijeto je neriješenih 405 zahtjeva, pa je ukupno u radu bilo 3.910 u toku 2020. godine. Ukupan broj riješenih zahtjeva u 2020. godini je 2.455. U propisanom roku nije riješeno 1.455 zahtjeva koji su u postupku rješavanja.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava o stečenom visokom obrazovanju, određene okolnosti utiču na dužinu trajanja upravnog postupka, odnosno na njegovu efikasnost. Naime, prilikom priznavanja inostranih obrazovnih isprava o stečenom visokom obrazovanju radi zapošljavanja, Ministarstvo je dužno da donese rješenje po zahtjevu za priznavanje isprave u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva. Međutim, u pojedinim predmetima taj rok je znatno duži od propisanog, iz razloga što odgovore od strane Ministarstva vanjskih poslova, u većini slučajeva, čekamo duže vremena, ponekad i više mjeseci.

3.2 Direkcija za učenike i studentski standard

Direkcija za učenike i studentski standard za studijsku 2019/20. godinu dodijelila je 3.357 studentskih kredita. Talentovanim učenicima dodijeljeno je 146 stipendija, a najboljim studentima 272 stipendije.

Takođe, u skladu sa konkursom za 50 studenata magistarskih studija i 22 studenata doktorskih studija dodijeljena su sredstva za sufinansiranje školarine.

U učenicima i studentima, koji su se zadesili u željezničkim nesrećama ili su u nesrećama izgubili roditelje dodijeljeno je 20 stipendija.

Direktorat za srednje obrazovanje dodjeljuje a Direkcija vrši isplatu 693 stipendije za deficitarna zanimanja u učenicima I, II III razreda srednjih škola.

Direktorat za manjine dodjeljuje a Direkcija isplaćuje 167 stipendija u učenicima i studentima romske i egipćanske populacije.

Obezbjede na je dotacija za 4.216 učenika i studenata u domovima učenika i studenata u Crnoj Gori.

Pravo na participaciju u cijeni prevoza u prigradskom i međugradskom saobraćaju koristilo je 2400 učenika i studenata gdje je organizovan javni prevoz.

U ruralnim predjelima, odnosno gdje nema organizovanog javnog prevoza Ministarstvo finansira 119 školskih vozila, kojima raspolažu 98 škola, Ministarstvo finansira troškove, koji se odnose na rashode za gorivo, osiguranje, registraciju i održavanje. Ovaj vid prevoza koristi 4.557 korisnika.

Iako organizacija prevoza učenika nije u njegovoj nadležnosti, Ministarstvo prosvjete nije ostalo bez odgovora na potrebe rješavanja otvorenih pitanja prevoza učenika iz pojedinih ruralnih područja, već su uloženi napor da se nabave nova vozila.

Na osnovu zahtjeva vaspitno-obrazovnih ustanova za zamjenu vozila za prevoz učenika, koji žive u ruralnim predjelima Crne Gore, odnosno gdje nema organizovanog javnog prevoza, a koja su zbog dotrajalosti predstavljala opasnost za prevoz učenika, a samim tim i stvarala značajne troškove redovnog i vanrednog održavanja, Ministarstvo je predložilo Vladi Crne Gore zamjenu najmanje 30 vozila.

Vlada Crne Gore je zadužila upravu za imovinu Crne Gore da sprovede postupak objedinjene nabavke predmetnih vozila. Uprava za imovinu je sprovedla otvoreni postupak javne nabavke po tenderskoj dokumentaciji za objedinjenu nabavku prioriternih vozila za potrebe Ministarstva prosvjete. Nakon svih faza i rokova koje predviđa postupak javne nabavke, zaključeno je Ugovor o javnoj nabavci i vozila će biti dodijeljena ustanovama na trajno

korištenje. Ugovor je vrijedan oko 1.700.000 eura, a vozila će biti isporučena najkasnije za 110 dana od dana potpisivanja Ugovora

Ovom nabavkom je zamijenjena stara vozna vozila obrazovnog sistema, bezbjednost prevoza djece je podignuta na viši nivo, a troškovi za održavanje vozila će se smanjiti. O realizaciji Ugovora stara se Uprava za imovinu, kako bi dobavljala obezbijedio vozila u roku, a u narednom periodu će se planirati obnova ostatka školskog voznog parka.

Dodjeljene i isplaćene su 693 stipendije za deficitarna zanimanja uenicima I, II III razreda srednjih škola.

Tako će, 167 stipendije uenicima i studentima romske i egipćanske populacije.

Ministarstvo je u cilju zaštite životnog standarda najugroženijih kategorija stanovništva, realizovalo nabavku i dodjelu nedostajućih kompleta udžbenika za djecu korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, djecu bez roditeljskog staranja, djecu koja su smještena u ustanovama socijalne i dječje zaštite, djecu sa smetnjama u razvoju koja pohađaju posebne vaspitno-obrazovne ustanove ili su uključena u redovni vaspitno-obrazovni proces i djecu RE populacije. Vrijednost ovih nabavki je 457.344,20 eura.

4. ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

SVJETSKI OBRAZOVNI FORUM (EFW)

Ministar prosvjete dr Damir Šehović prisustvovao je 17. svjetskom obrazovnom forumu koji je održan od 20-22. januara u Londonu. U okviru Foruma ministar Šehović je učestvovao na Okruglom stolu ministara obrazovanja Zapadnog Balkana na temu „Digitalne vještine: Transformacija u jednoj generaciji“, gdje je sa kolegama iz Regiona razmijenio mišljenja i iskustva na temu digitalizacije obrazovnih sistema.

Akcentat ovogodišnjeg Svjetskog obrazovnog Foruma stavljen je i na posljednji PISA izvještaj, s posebnim fokusom na glavne odrednice izvještaja, kako se PISA mijenjala u protekle dvije decenije, kao i to u kojoj mjeri PISA testiranje može doprinijeti sveobuhvatnoj promjeni.

U okviru Foruma, delegacija Crne Gore posjetila je i najveći svjetski sajam obrazovnih tehnologija „BETT Show“.

GLOBALNI FORUM O OBRAZOVANJU

Ministar prosvjete dr Damir Šehović učestvovao je na Globalnom forumu o obrazovanju, koji se održao od 25-27. februara u Dubaiju. U okviru posjete održan je sastanak sa ministrom obrazovanja UAE Husain Bin Ibrahim Al Hamadijem. Tom prilikom je istaknuto da su Ujedinjeni Arapski Emirati spremni da bliže sarađuju sa Crnom Gorom na polju digitalizacije obrazovanja, unapređenja postojećih i razvijanja novih predmetnih programa koji se odnose na primjenu novih tehnologija u obrazovanju, kao i obukama za nastavnike. Na sastanku je, takođe, dogovoreno da u cilju kvalitetnije pripreme za implementaciju navedenih rješenja, ekspertska delegacija iz Crne Gore posjeti UAE.

PLATFORMA ZA ZAPADNI BALKAN

Direktorica Direktorata za visoko obrazovanje Mubera Kurpejović učestvovala je na online ministarskom sastanku Platforme za Zapadni Balkan o obrazovanju, nauci, istraživanju i inovacijama koji se održao 2. decembra 2020. godine. Govorila je o aktivnostima i odgovoru crnogorskog obrazovnog sistema na krizu izazvanu pandemijom i projektu „U i doma“. Takođe, pozdravila je usvajanje nove Agende s posebnim fokusom na benefite koje će zemlje Zapadnog Balkana imati od Evropske univerzitetske inicijative, Erasmus plus programa, kao i drugih programa koji promoviraju regionalnu povezanost. Od posebnog značaja za Crnu Goru je usvajanje zajedničkih standarda i procedura za obezbjeđivanje kvaliteta i priznavanje obrazovanih isprava, kao i unapređenje stručnog obrazovanja kroz vezu sa tržištem rada.

SEKTORSKI KOORDINACIONI SASTANAK

Sektorski koordinacioni sastanak održan je 15. juna 2020. godine. Sastanak je organizovalo Ministarstvo prosvjete u saradnji s Kancelarijom UNICEF-a u Crnoj Gori, a prisustvovali su mu predstavnici obrazovnih institucija, sistema UN-a, ambasada, meunarodnih organizacija i donatori.

Ključni zaključci sa sastanka, u vezi s potrebom za kontinuiranom bliskom koordinacijom između Ministarstva prosvjete i partnera, kako bi se osigurala zajednička vizija u podršci obrazovnom sektoru su:

- Redovni koordinacioni sastanci biće organizovani na godišnjem nivou, ili češće po potrebi;
- Bilateralni sastanci i / ili tematski sastanci biće organizovani kako bi se osigurala fleksibilnost i koordinacija;
- Pripremaće se polugodišnji bilten koji će se redovno distribuirati svim partnerima sa informacijama o napretku i potrebama u neposrednom i srednjem do dugoročnom periodu.

INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ – IPA

U 2020. godini radilo se na sprovođenju 6 projekata u okviru Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike (SOPEES 2015-2017) od kojih su 4 završena, a istovremeno se radilo na pripremi tenderske dokumentacije za tri projekta.

I Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore i utvrđivanje kvaliteta, sa fokusom na STEM. Ugovor potpisan: 30. 8. 2019, u trajanju od 24 mjeseca, predviđenim datum završetka 30. 8. 2021. Ukupna vrijednost: 939.779,70 eura.

II Nabavka IT opreme za kompjuterske i STEM učionice. Ugovor je potpisan 05. aprila 2020, dok je njegova realizacija (60 dana) započela 2. juna 2020. godine. Oprema (18 laptopova i 18 televizora) je isporučena Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore i u devet osnovnih škola. Ukupna vrijednost: 46.990,00 eura.

III Razvoj obrazovnih i stručnih kvalifikacija za potrebe tržišta rada

Ugovor je potpisan 24. 8. 2019. godine u trajanju od 24 mjeseca, datum završetka planiran za 24. 8. 2021. godine. Ukupna vrijednost: 411.200,00 eura.

IV Nabavka opreme za praktičnu nastavu za srednje stručne škole

Tenderska procedura je u toku. Tender je objavljen 18.11. 2020. Rok za dostavljanje ponuda je 2. 2. 2021. godine.

Kroz ovaj projekat biće nabavljena oprema za izvođenje praktične nastave u 8 srednjih stručnih škola iz tri područja rada. Procijenjena vrijednost: 317.000,00 eura.

V Unapređenje obrazovnih programa i usluga za potrebe marginalizovanih grupa. Ugovor potpisan: 4. 9. 2019. godine, u trajanju od 15 mjeseci.

Projekat je uspješno sproveden uz stalnu podršku i posvećenost svih zainteresovanih strana. Indikatori u kojima su ispunjeni i neki od predviđenih ciljeva su premašeni. Ukupna vrijednost: 384.264,71 eura.

VI Nabavka IT opreme i nastavnih sredstava

Tenderska procedura je u toku. Rok za dostavljanje ponuda je 12. 2. 2021. godine, a javno otvaranje ponuda 19. 2. 2021.

Kroz ovaj projekat biće nabavljena oprema za 40 škola, u cilju podrške učenicima iz marginalizovanih grupa (u učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama i u učenicima romske i egipćanske populacije). U pitanju je računarska oprema i specijalizovana nastavna sredstva i oprema za potrebe SEN učenika. Procijenjena vrijednost: 200.000,00 eura.

VII Izrada glavnog projekta i nadzor nad izvođenjem radova na adaptaciji školskih zgrada za pristup i kretanje osoba sa invaliditetom i osoba sa poteškoćama u kretanju

Ugovor je potpisan: 6. 2. 2020. godine. Glavni projekti predati su revizoru 30. 6. 2020. godine. Ukupna vrijednost: 65.000,00 eura.

VIII Revizija glavnog projekta

Ugovor je potpisan 30. 6. 2020. godine. Revizor je podnio konačni izveštaj o reviziji glavnih projekata 08. 10. 2020. godine. Ukupna vrijednost: 15.000,00 eura.

IX Radovi na adaptaciji školskih objekata za pristup i kretanje osobama sa invaliditetom i osobama sa poteškoćama u kretanju

Konsultant angažovan za pripremu Glavnog projekta dostavio je tehničku specifikaciju i predmjere potrebne za pripremu tenderske dokumentacije za radove 9. 10. 2020. godine.

Revidirani tenderski dosije je u procesu ex-ante kontrole od strane Delegacije EU (poslat 2. 12. 2020. godine), nakon njegovog odobrenja će biti pokrenut tenderski postupak. Procijenjena vrijednost: 720.000,00 eura.

IPA III Programski okvir

Nacrti tri akciona dokumenta za IPA 2021 i 2022 pripremljeni su uz podršku stručnjaka u periodu od 8. juna do 21. juna 2020. i predati kancelariji NIPAC 22. juna u elektronskoj formi. U saradnji s predstavnicima svih sektora u Ministarstvu odlučeno je da se ova tri dokumenta fokusiraju na sljedeće oblasti: srednje stručno obrazovanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Krajem decembra 2020. godine dobili smo odgovor Evropske komisije u vezi s akcionim dokumentima. Ocijenjeni su kao relevantni, ali preuranjeni i predloženo je da se njima pozabavimo u širem obrazovnom programu koji je planiran za 2023. godinu. U narednom periodu dodatno će se raditi na njihovom daljem unapređenju kako bismo bili spremni za procjenu od strane Evropske komisije.

IPA III CBC 2021-2027 programiranje

Službenici IPA jedinice zaduženi za programiranje prisustvovali su brojnim online sastancima zajedničkih radnih grupa u svrhu izrade 4 programska dokumenta za sledeće programe prekogranične saradnje - CBC SRB-MNE, CBC MNE-KOS, CBC BIH-MNE, CBC MNE-ALB.

Predstavnici radnih tijela IPA jedinica ministarstava prisustvovali su Sedmoj nacionalnoj konferenciji o prekograničnoj saradnji, koju je online organizovalo Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije.

Donacija SAD 2020.

19. oktobra 2020. godine potpisan je Ugovor o donaciji između Vlade Sjedinjenih Američkih Država, Kancelarije za odbrambenu saradnju (OCD) i Ministarstva prosvjete. Ugovor predviđa donaciju Vlade Sjedinjenih Američkih Država za rekonstrukciju četiri (4) škole u Crnoj Gori: JU OŠ „Dušan Bojović“ Nikšić, JU OŠ „Bajo Jojić“ Andrijevića, JU OŠ „Milan Vukotić“ Podgorica, JU OŠ „Vuk Knežević“ Žabljak. Ukupna vrijednost donacije je 846,367.40 USD.

5. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE

U januaru i februaru obuhvaćene su 201 osnovna i srednja škola u vezi korišćenja SELFIE alata za samoevaluaciju, koji je kreirala i preporučila Evropska komisija. SELFIE alat je samoevaluacioni instrument namijenjen školama za godišnju samoevaluaciju u pogledu korišćenja digitalnih tehnologija u nastavi. Pilot projekat u Crnoj Gori je realizovan 2019. godine uključivanjem 10 škola, a 2020. je implementirano u svim osnovnim i srednjim školama i jedini smo u Evropi gdje sve škole koriste ovaj instrument. Neposredno prije njihovog zatvaranja usljed Covid-19 pandemije, sve škole su samoevaluirane. U oktobru i novembru Crna Gora je implementirala i Pilot projekat nadogradnje SELFIE alata - SELFIE WBL, u koji su uključeni i poslodavci kod kojih učenici srednjih stručnih škola vrše praksu.

Unaprijed su sajtovi www.skolskamreza.edu.me i www.skolskastatistika.edu.me sa podacima o obrazovanju odraslih. Prikupljene su i oznake sve lokacije organizatora

obrazovanja odraslih, a objavljeni su i statistički podaci za 2018., 2019. i 2020. godinu u grafičkom obliku. Školsku mrežu je tokom 2020. godine koristilo 4.526 korisnika, a Školsku statistiku 5.236 korisnika.

Na Školskom portalu (www.skolskiportal.edu.me) objavljeno je mnoštvo materijala u domenu inkluzivnog obrazovanja i ranog predškolskog obrazovanja. Ujedno, portal je imao veliki značaj tokom organizacije nastave na daljinu imajući u vidu da se raspored emitovanja lekcija objavljuje na ovom portalu. Tokom 2020. godine školski portal je koristilo 81.442 korisnika, kroz 427.480 sesija. Osim Školskog portala, lekcije objavljujemo na youtube kanalu #U iDoma, kao i na sajtu www.ucidoma.me, koji je tokom 2020. godine koristio 82.121 korisnik.

Dan sigurnog interneta obilježen je 12. 2. 2020. godine kroz radionice i prezentacije za djecu, nastavnike i roditelje u osnovnim i srednjim školama u svim opštinama u Crnoj Gori. Pored toga, kontinuirano se radilo na edukaciji nastavnika u ovoj oblasti kao i na kreiranju odgovarajućeg seta materijala koji su objavljeni na Školskom portalu (www.skolskiportal.edu.me).

U okviru zajedničkog projekta Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Kancelarije UNICEF-a u Crnoj Gori, „Primjena alata za online kolaboraciju i učenje (Office365) i unapređenje Informacionog sistema obrazovanja (MEIS) – elektronske usluge“, a kasnije i kroz projekat „Nastavak izgradnje kapaciteta škola za primjenu alata za online kolaboraciju i učenje (Office365) i unapređenje Informacionog sistema obrazovanja (MEIS) za kvalitetan odgovor na krizne situacije“ unapređen je Informacioni sistem crnogorskog obrazovanja u cilju praćenja pandemije Covid 19 u obrazovno-vaspitnim ustanovama. Podaci koji se prikupljaju kroz Informacioni sistem obrazovanja objavljuju se na stranici www.covid19.edu.me, dostupni Institutu za javno zdravlje, ali i široj javnosti. Ujedno, kreirane su i tri elektronske usluge za građane:

- Podnošenje zahtjeva za upis djece u predškolske ustanove – 6.670 korisnika;
- Podnošenje zahtjeva za upis djece u prvi razred osnovne škole (sa elektronskim zakazivanjem razgovora u pedagoško-psihološkoj službi) – 6.629 korisnika;
- Podnošenje zahtjeva za upis djece u prvi razred srednje škole (sa sistemom bodovanja ocjena i uspjeha, kao i generisanja rang liste) – 5.967 korisnika.

Sve navedene elektronske usluge nalaze se na stranici www.upisi.edu.me, kao i na portalu elektronske uprave www.euprava.me. Za realizaciju ove tri elektronske usluge korišten je Jedinstveni sistem za elektronsku razmjenu podataka koji je u nadležnosti Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija. Realizovane su obuke za sve upisne komisije, za oko 600 zaposlenih i izrađena su uputstva.

Druga komponenta navedenih projekata koji se realizuju sa Kancelarijom UNICEF-a je uspostavljanje koncepta „Digitalna škola“ zasnovanog na Microsoft Teams aplikaciji u cilju organizacije i realizacije svih školskih aktivnosti online. Uspostavljen je model online komunikacije između svih aktera (nastavnika, uprave, djece i roditelja), mogućnost planiranja obrazovno-vaspitnog rada, realizacije online nastave, dijeljenje edukativnog sadržaja sa učenicima, kreiranje online kvizova itd. Koncept „Digitalna škola“, kao i video uputstva nalaze se na sajtu www.digitalnaskola.edu.me. Obučeno je oko 4.200 zaposlenih za primjenu Microsoft Teams aplikacije u radu sa učenicima. Održana je obuka za 210 ICT koordinatora i savjetovanje za 221 direktora obrazovno-vaspitnih ustanova.

Sve obrazovno-vaspitne ustanove imaju na raspolaganju Office 365 paket programa (koji je dio i pomenuti Microsoft Teams), a isti resursi su se tokom ove godine omogućili ili Ministarstvu prosvjete, Zavodu za školstvo, Centru za stručno obrazovanje, Ispitnom centru i Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva, kako bi sve ustanove mogle uspostaviti online saradnju sa obrazovno-vaspitnim ustanovama.

U saradnji sa Crnogorskim Telekomom kreiran je nov portal za roditelje (www.dnevnik.edu.me) putem kojeg roditelji imaju uvid u Informacioni sistem obrazovanja u dijelu ocjena, izostanaka, vladanja, eksternih provjera znanja itd. Prvi put je izrađena i mobilna aplikacija za android i iOS, eDnevnikME. Tokom 2020. godine bilo je 68.859 korisnika ove aplikacije, a tokom pandemije Covid 19 ova aplikacija se koristila kao glavni način informisanja roditelja o postignu djece, dobijanjem informacija od odjeljenjskog starješine, ali i od Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta.

U toku 2020. godine održano je 6 kurseva Oracle Akademije za 134 nastavnika, i to Java Foundations, Database Foundations i Database Design and Programming with SQL. Ove obuke se realizuju na osnovu trogodišnje saradnje koju je Ministarstvo uspostavilo sa Oracle Akademijom.

U 2020. godini se kontinuirano radilo i na povećanju internet protoka u objektima obrazovno-vaspitnih ustanova, uvođenjem optike u 45 objekata. Internet protok se u školama obezbjeđuje putem različitih tehnologija: ADSL, VDSL, optika, satelitski internet, mobilni internet.

U toku 2020. godine započeta je instalacija lokalne računarske mreže u svim objektima osnovnih škola u kojima se realizuje nastava. Na ovaj način postoji mogućnost pokrivanja svih učenika internet konekcijom (do sada su bile pokrivenne samo računarske učionice i kancelarije Uprave).

Informacioni sistem obrazovanja je značajno unaprijeđen u toku 2020. godine:

- Izrađeni su novi moduli MEIS aplikacije: Dnevnik i Ustanova. Zbog pandemije, pedagoška evidencija se u najvećoj mjeri svela na elektronsku evidenciju, a navedene aplikacije su izrađene prije 15 godina pa je zbog njihove stabilnosti u radu trebalo izraditi nove aplikacije;
- Unaprijeđena je evidencija podataka o nasilju u školama, kroz aplikaciju za pedagoge i psihologe;
- Unaprijeđeno je i korišćenje podataka, izrađeno je veliki set podataka objavljenih na sajtu www.skolskastatistika.edu.me, sa podacima koje se odnose na organizatore obrazovanja odraslih i podacima koji predstavljaju nedjeljni prikaz podataka o stanju sa pandemijom Covid 19 u obrazovno-vaspitnim ustanovama, www.covid19.edu.me;
- Kreirane su elektronske usluge za upis djece u predškolske ustanove, osnovne i srednje škole;
- Kreiran je novi portal za roditelje (www.dnevnik.edu.me) za pregled ocjena, vladanja, izostanaka itd. učenika, kao i mobilne aplikacije za android i iOS.

U Informacionom sistemu obrazovanja omogućen je unos podataka za 15 novih obrazovnih programa koje je razvio Centar za stručno obrazovanje.

Takođe, redovno se sprovodi proces izdavanja licenci za nastavnike za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, gdje pružamo odgovarajuću podršku Zavodu za školstvo i Centru za stručno obrazovanje.

Kroz Informacioni sistem obrazovanja prikupljaju se podaci o slobodnim mjestima u obrazovno-vaspitnim ustanovama i o nastavnicima koji nemaju punu normu časova. Nakon sprovedenog uparivanja podataka, raspored nastavnika se objavljuje na sajtu Ministarstva.

Kroz Informacioni sistem obrazovanja prijavljuju se učenici srednjih škola za polaganje maturalnog i stručnog ispita. Podaci se nakon roka za prijavu, putem web servisa isporučuju Ispitnom centru Crne Gore u cilju sprovođenja ispita. Nakon ocjenjivanja učenika, Ispitni centar putem web servisa šalje ocjene u Informacioni sistem obrazovanja koji se prikazuju zaposlenima u školi i roditeljima na portalu za roditelje (www.dnevnik.edu.me).

Redovno se administrira DNS server edu.me u kojem se upisuju svi neophodni rekordi za funkcionisanje sajtova i mail naloga koji su na edu.me domenu. Na edu.me domenu se trenutno nalazi oko 80 sajtova i oko 140.000 mail naloga.

Informacioni sistem crnogorskog obrazovanja (MEIS) povezan je na Jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka (GSB) i kreiran je niz web servisa pomoću kojih se putem ovog sistema razmjenjuju podaci sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom rada i socijalnog staranja.

Svakog mjeseca se prikupljaju podaci o obračunu zarada za sve zaposlene u obrazovno-vaspitnim ustanovama koji se nakon određene obrade dostavljaju Ministarstvu finansija i socijalnog staranja.

Podaci iz Informacionog sistema obrazovanja koriste se kao administrativni izvor podataka o obrazovanju za Upravu za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

U saradnji s Kancelarijom UNICEF-a i UNDP-a urađena je Funkcionalna analiza Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore, koja ima za cilj sagledavanje trenutnog stanja

sistema, značaj uspostavljanja i stabilnog funkcionisanja sistema, kao i smjernice za unapređenje i bolju iskoristivost.

U okviru portala za otvorene podatke (www.data.gov.me) kreirano je i objavljeno devet setova podataka za školsku 2020/2021. godinu.

6. INVESTICIONE AKTIVNOSTI KOJE SE ODOSE NA OBJEKTE ŠKOLSKE INFRASTRUKTURE

Sredstvima obezbijene iznimno Kapitalnim budžetom Crne Gore, realizaciju sprovodi Direkcija javnih radova, u toku 2020. godine realizovane su izgradnje sljedećih objekata:

Završeni su radovi na izgradnji novog vrtića u Rožajama

- U toku su radovi na izgradnji fiskulturne sale za srednje škole u Rožajama
- U toku su radovi na izgradnji vrtića u Pljevljima
- U toku su radovi na izgradnji Osnovne škole „Dušan Kora“ u Bijelom Polju
- U toku su radovi na izgradnji dječijeg vrtića u Bloku 6 u Podgorici

Donacijom Ambasade SAD-a u toku 2020. godine u toku su radovi na rekonstrukciji objekata:

- JU OŠ „25. maj“ Rožaje
- JU OŠ „Lubnice“ Berane
- JU OŠ „Bratstvo jedinstvo“ Pljevlja
- JU OŠ „Aleksa Bećković“ Bijelo Polje
- JU SMS „Braća Seli“ Kolašin

Iz tekućeg budžeta Ministarstva prosvjete u 2020. godini izvršena je rekonstrukcija sljedećih objekata:

- JU OŠ „Dašo Pavić“ Herceg Novi, adaptacija krova
- JU OŠ „Mahmut Adrovi“ Petnjica, adaptacija kotlarnice
- JU SMS „Mladost“ Tivat, zamjena fasadne bravarije
- JU OŠ „Petar Dedović“ Plav, adaptacija PO Velika i PO Gornja Ržanica
- JU OŠ „Maksim Gorki“ Podgorica, adaptacija fiskulturne sale
- JU OŠ „Milorad Musa Burzan“ Podgorica, adaptacija unutrašnjeg stepeništa
- JU SMS „Bećković“ Plav, adaptacija fiskulturne sale
- JU Gimnazija „Petar I Petrović Njegoš“ Danilovgrad, adaptacija i izgradnja ograde
- JU OŠ „Olga Golović“ Nikšić, adaptacija škole
- JU SSS „Sergije Stanić“ Podgorica, adaptacija restorana
- JU OŠ „Pavle Rovinski“ Podgorica, adaptacija škole
- JU OŠ „Braća Ribar“ Bijelo Polje, adaptacija krova
- JU SSS „Ivan Uskoković“ Podgorica, adaptacija krova
- JU OŠ „Herceg Kastrioti Skenderbeg“ Bar, adaptacije škole
- JU OŠ „Blažo Jokov Orlandić“ Bar, zamjena fasadne bravarije
- JU Gimnazija „Niko Rolović“ Bar, adaptacija fiskulturne sale
- JU Dom učenika „Dušan Marović“ Bar, adaptacija doma

7. OBLAST FINANSIRANJA RADA OBRAZOVNO-VASPITNIH USTANOVA I INVESTICIJA

Služba finansija Ministarstva prosvjete u toku 2020. godine realizovala je sljedeće aktivnosti:

- Obaveze po osnovu poreza i doprinosa su realizovane za sve vaspitno obrazovne ustanove;
- Sve obaveze po osnovu zahtjeva iz Granskog kolektivnog ugovora su u potpunosti realizovane (zahtjevi od strane škola dostavljeni do 10 decembra 2020. godine);
- Obaveze prema sindikatu za 0,2% i 5% za regres su plaćene;
- Iznos od 450.000,00 prema zadruzi Solidarno u skladu sa Zaključkom Vlade;
- Nagrade za Fond za talentovane učenike isplaćene su u duplo manjem iznosu odnosno 500,00 po dobitniku. Škole su oslobođene Zaključkom Vlade od zakupnina jer se iste nijesu mogle ostvariti zbog COVID pandemije. Na taj način je bilo i zanemarljivo izdvajanje u Fond;
- Preusmjeravanjem u toku decembra mjeseca platili su se svi računi prema Javnim preduzećima tako da je ostao samo dug za decembar i neizmirene obaveze iznose 228.745,00 eura.

8. NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA

Savjet za kvalifikacije je u 2020. godini održao 8 sjednica na kojima je usvojena: jedna inicijativa za razvijanje stručne kvalifikacije (nivoi I-V); tri inicijative za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovanja iz oblasti visokog obrazovanja (nivoi VI-VIII); 38 standarda zanimanja; 52 standarda kvalifikacija: 15 standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja i 37 standarda stručnih kvalifikacija.

Sektorska komisija za inženjerstvo i proizvodne tehnologije usvojila je osam standarda zanimanja i 11 standarda kvalifikacija od čega osam stručnih i tri standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za poljoprivredu, prehranu i veterinu usvojila je devet standarda zanimanja; 14 standarda kvalifikacija i to devet stručnih i pet kvalifikacija nivoa obrazovanja, kao i dvije inicijative za razvoj kvalifikacija nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za usluge usvojila je četiri standarda stručnih kvalifikacija.

Sektorska komisija za zdravstvo i socijalnu zaštitu usvojila je pet standarda zanimanja i sedam standarda kvalifikacija od čega pet stručnih i dva standarda nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za ekonomiju i pravo usvojila je jednu inicijativu za razvoj stručne kvalifikacije; dva standarda zanimanja i dva standarda stručnih kvalifikacija.

Sektorska komisija za turizam, trgovinu i ugostiteljstvo usvojila je pet standarda zanimanja i šest standarda kvalifikacija od čega četiri stručne i dva standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja.

Sektorska komisija za interdisciplinarna područja usvojila je jednu inicijativu za razvijanje kvalifikacija nivoa obrazovanja iz oblasti visokog obrazovanja.

Sektorska komisija za građevinarstvo i uređenje prostora usvojila je devet standarda zanimanja, tri standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja i devet standarda stručnih kvalifikacija;

Sektorska komisija za obrazovanje i osposobljavanje održala je četiri sastanka i usvojila je Akcioni plan za 2020. godinu. Ova komisija je radila na revidiranju dokumenta Profil sektora za obrazovanje i osposobljavanje.

Sektorska komisija za prirodne nauke održala je sjednicu na kojoj su članovima komisije predloženi principi Evropskog okvira kvalifikacija, predstavljen Zakon o nacionalnom okviru kvalifikacija i upućeni su u procedure razvijanja i svrstavanja kvalifikacija u nacionalni okvir kvalifikacija. Članovi sektorske komisije su upoznati sa zadacima i nadležnostima rada sektorske komisije, koji su propisani Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija.

Rad Komisije za dodjelu višeg zvanja nastavnicima/cama u 2020. godini

U skladu sa Pravilnikom o vrstama zvanja, uslovima, na inu i postupku predlaganja i dodjeljivanja zvanja nastavnicima („Službeni list CG“, br. 43/09) Komisija Ministarstva donijela je odluku o dodjeli 308 zvanja nastavnicima u 2020. godini.

Nastavnici su unaprije eni u sljede a zvanja: 207 nastavnika – mentora; 68 nastavnika – savjetnika; 30 nastavnika – višeg savjetnika i 3 nastavnika – istraživa a.

Dodjela višeg zvanja nastavnicima u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama i drugim ustanovama iz oblasti obrazovanja doprinosi prepoznavanju najkvalitetnijih nastavnika/ca i daje snažnu podršku njihovom profesionalnom razvoju koji presudno uti e na kvalitet obrazovno-vaspitnog procesa u školama i vrti ima.

9. OCJENA STANJA

Prošlu školsku godinu obilježio je prekid obrazovno-vaspitnog rada u javnim i privatnim ustanovama, od 16. marta 2020. godine. Tako je ve 23. marta po ela primjena novog koncepta nastave na daljinu. #U iDoma je koncept u enja na daljinu. Realizacijom ovog projekta obezbije en je kontinuitet nastavnog procesa i omogu eno u enicima sticanje novih znanja, odnosno produbljivanje ve usvojenih, kao i razvijanje vještina.

U cilju prevazilaženja vršnja kog nasilja i vandalizma, kao i injenice da ne postoji sredina i zajednica, odnosno okruženje u kojemu se ne dešavaju ove pojave, Ministarstvo o ekuje da e se realizacijom Programa za suzbijanje vršnja kog nasilja i vandalizma u obrazovno-vaspitnim ustanovama u Crnoj Gori doprinijeti suzbijanju prepoznatih izazova.

Devetu godinu zaredom realizovan je Program stru nog osposobljavanja lica sa ste enim visokim obrazovanjem. Poslodavci su iskazali izuzetno veliko interesovanje za Program, što je rezultiralo oglašavanjem 11.330 slobodnih mjesta za stru no osposobljavanje, dok je ukupan broj lica sa ste enim visokim obrazovanjem koja su se prijavila za u eš e u Programu 3.460.

Za studijsku 2019/20. godinu dodijeljeno je 3.357 studentskih kredita. Talentovanim u enicima dodijeljeno je 146 stipendija, a najboljim studentima 272 stipendije.

U skladu s konkursom za 50 studenata magistarskih studija i 22 studenata doktorskih studija dodijeljena su sredstva za sufinansiranje školarine.

U enicima i studentima, koji su se zadesili u željezni koj nesre i na Bio u ili su u nesre i izgubili roditelje dodijeljeno je 20 stipendija.

Obezbije eno je 693 stipendije za deficitarna zanimanja u enicima I, II III razreda srednjih škola, a 167 stipendija u enicima i studentima romske i egip anske populacije.

Tako e, obezbije ena je dotacija za 4.216 u enika i studenata u domovima u enika i studenata u Crnoj Gori.

PROCENAT REALIZACIJE PROGRAMA RADA

Programom rada Vlade za 2020. godinu predvi eno je 8 obaveza Ministarstva prosvjete, od ega je realizovana jedna obaveza u roku, pa je procenat ispunjenosti obaveza predvi enih Programom rada Vlade 12,5%.

Pripremljen je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjedna avaju kvalifikacija. O Prijedlogu zakona raspravljano je na zajedni koj sjednici Komisije za ekonomsku politiku i finansijski sistem i Komisije za politi ki sistem, unutrašnju i vanjsku politiku. Odloženo je donošenje istog.

Izrada Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija je odložena. Ovo iz razloga jer je vezan za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjedna avaju kvalifikacija ija je rasprava odložena. Izmjene e se odnositi na uskla ivanje s navedenim Zakonom.

Pripremljen je Prijedlog strategije razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) s Akcionim planom. U skladu sa l. 17 Uredbe o na inu i postupku izrade, uskla ivanja

i sprovođenja strateških dokumenata ("Sl. list CG", broj 54/18) Ministarstvo je dobilo pozitivno mišljenje Generalnog sekretarijata Vlade. Proceduralno je pripremljen materijal.

U dijelu realizacije zaključaka Vlade iz 2020. godine, konstatovano je da je stepen realizacije zaključaka 100%.

U skladu sa Programom rada Ministarstva prosvjete za 2020. godinu bile su predviđene 56 obaveze, od kojih je realizovano 43.

PRIORITETI I MJERE ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA RADA U 2021. GODINI

Reorganizacijom državne uprave, Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 118/20, 01/21 i 02/21) formirano je Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta.

Ciljevi Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta u narednom periodu su sljedeći:

1. Strukturalno-funkcionalno ujedinjenje četiri resora u okviru novoformiranog Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta

- Analiza postojećeg stanja; sistematizacija; finansijska i pravna analiza; interna revizija
- Pregled stanja resora u vezi sa zahtjevima Evropske unije, nastavak implementacije započelih međunarodnih projekata i potpuna realizacija novodobijenih projekata
- Redefinisanje podzakonskih akata: Razvoj Knjige internih procedura/pravilnika (Formulisanje pravilnika kojima će biti regulisane djelatnosti Ministarstva za sva četiri resora, npr. donošenje pravilnika i procedura za dodjelu pomoći; donošenje pravilnika i procedura u vezi sa konkursima za dodjelu naučnih projekata i stipendija za doktorske studije, pravilnika za raspodjelu sredstava u resorima kulture i sporta)

2. Organizacioni ciljevi

- Podrška nastavnicima (strukovnim udruženjima nastavnika, nastavnicima na nivou škole) u pisanju projekata
- Promjena sistema organizacije Škole u prirodi
- Promjena sistema organizacije takmičenja u enika
- Promjena sistema dodjele unaprijedinih zvanja nastavnika i dodjela nagrada iz Fonda za kvalitet i talente
- Formiranje platforme za ogledne asove po predmetima i razredima
- Saradnja resora za kulturu i prosvjetu kroz organizovanje kulturnih aktivnosti (npr. koncerti, pozorišne i filmske predstave i edukacija) u školama
- Saradnja resora za sport i prosvjetu kroz popularizaciju sporta u školama (posjete predstavnika sportskih saveza školama)
- Saradnja resora za nauku i prosvjetu kroz promovisanje nauke i istraživačkog učenja u školama
- Unapređivanje sektora za kreativne industrije i Odjeljenja za međunarodnu saradnju u okviru resora za kulturu

3. Revizija nastavnih planova i programa

- Redukcija vaspitno-obrazovnih ishoda i ishoda učenja predmetnih programa u uslovima onlajn nastave uslijed pandemije virusa Covid-19
- Usaglašavanje maturalnih i interno-eksternih ispita za školsku 2020/2021. godinu sa redukovanim programima
- Revizija nastavnih planova i programa na osnovu pristiglih primjedbi od različitih ciljnih grupa
- Usaglašavanje predmetnih programa s rezultatima i metodologijama PISA, PIRLS, TIMSS, eksterne i interne nacionalne provjere znanja uz sagledavanje međunarodne uporedivosti

4. **Pokretanje kapitalnih projekata**

- Formiranje Razvojnog centra Crne Gore u koordinaciji sa drugim ministarstvima i univerzitetima
- Nastavak aktivnosti na restauraciji dijela nepokretne kulturne baštine
- Nastavak aktivnosti digitalizacije bioskopa i adaptacije i sanacije sportskih sala
- Rješavanje dugogodišnjih infrastrukturnih problema objekata koji obavljaju djelatnosti koje su u nadležnosti Ministarstva
- Stvaranje boljih materijalno-tehni kih uslova za boravak djece u školama i vrti ima
- Pokretanje akcije – SVAKI U ENIK DA IMA RA UNAR!

Crna Gora

Zavod za školstvo

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 408 901
fax: +382 20 408 927
www.zzs.gov.me

Broj:01/1-077/21-99/1

29.01.2021.

Izvještaj o radu za 2020. godinu

SADRŽAJ

UVOD	3
I ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA	3
II ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	6
III ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA	10
IV ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ.....	12
V PROJEKTI.....	14
VI OPŠTI POSLOVI	15

UVOD

Organizacione jedinice Zavoda za školstvo su: Sektor za unapređivanje obrazovanja, Sektor za nastavu i Služba za opšte poslove i finansije.

U okviru Sektora za unapređivanje obrazovanja funkcionišu: Odsjek za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema i Odsjek za međunarodnu saradnju.

U okviru Sektora za nastavu funkcionišu: Odsjek za utvrđivanje kvaliteta i Odsjek za kontinuirani profesionalni razvoj.

U okviru Službe za opšte poslove i finansije funkcionišu: Kancelarija za opšte poslove i Kancelarija za računovodstveno finansijske poslove.

Zavod za školstvo utvrđuje i obezbjeđuje kvalitet obrazovno-vaspitanog rada u ustanovama, obavlja razvojne, savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika.

Za izvršavanje poslova iz djelokruga Zavoda utvrđena su službenička i namještenička mjesta za 79 izvršioaca. Trenutno je zaposleno 60 službenika i namještenika.

Po završetku svake godine, Zavod za školstvo podnosi Godišnji izvještaj rada resornom ministarstvu.

I ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA

Realizovane aktivnosti:

1. Analize i stručna mišljenja (odgovoreno na 37 dopisa za NVO, Nacionalni savjet za obrazovanje, Ministarstvo prosvjete i slično).

2. Učešće u realizaciji stručnih ispita

U toku 2020. godine, samostalni savjetnici iz Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema su kao članovi komisija učestvovali u realizaciji stručnih ispita za različita predmetna područja.

3. Istraživanje o organizaciji i realizaciji nastave na daljinu u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori

Cilj istraživanja je bio da se prikupe iskustva direktora/ica, nastavnika/ca, učenika/ca i roditelja o realizaciji nastave na daljinu za vrijeme epidemije bolesti **COVID-19 u Crnoj Gori**. Uzorak u istraživanju je brojao oko 10 000 ispitanika (učenika, roditelja, nastavnika i direktora osnovnih i srednjih škola). Rezultati istraživanja su bili veoma korisni u izradi dokumenata i preporuka školama za organizaciju vaspitno-obrazovnog procesa.

4. Izrada predmetnih programa zasnovanih na ishodima za opštu gimnaziju i specijalizovana odjeljenja jezičke i matematičke gimnazije

Zavod za školstvo je izradio 71 predmetni program za opštu gimnaziju i specijalistička odjeljenja jezičke i matematičke gimnazije. Predmetni programi su usvojeni na sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje početkom jula 2020. godine. Svi predmetni programi zasnovani na ishodima se primjenjuju od početka školske 2020/21. godine.

5. Preporuke za pedagoško-psihološku podršku djeci i učenicima i za organizaciju rada nakon otvaranja vrtića i škola

Zavod za školstvo je izradio dokument pod radnim nazivom *Preporuke za pedagoško-psihološku podršku djeci i učenicima i za organizaciju rada nakon otvaranja vrtića i škola*. Namjena ovog materijala je da pomogne rukovodećem, nastavnom i stručnom osoblju vaspitno-obrazovnih ustanova da se efikasno pripreme i odgovore na potrebe djece, učenika i zaposlenih po povratku u vrtiće i škole, nakon pandemije zarazne bolesti COVID-19.

6. Preporuke za realizaciju nastave na daljinu u Crnoj Gori

Zavod je izradio i dokument pod nazivom *Preporuke za realizaciju nastave na daljinu u Crnoj Gori*. Namjena ovog dokumenta je bila da pomogne školama da se efikasno pripreme i odgovore u slučaju potrebe realizovanja nastave na daljinu. Dokument sadrži ključne oblasti i u okviru svake od njih precizne preporuke za realizaciju nastave na daljinu. Polazna osnova prilikom izrade ovog dokumenta su bili rezultati istraživanja Zavoda za školstvo – *Istraživanje organizacije i realizacije nastave na daljinu u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori* i rezultati eksterne evaluacije procesa realizacije nastave na daljinu u 40 osnovnih i srednjih škola. Takođe, u izradi ovog dokumenta su nam poslužila i dostignuća zemalja u okruženju.

7. Preporuke za provjeravanje i ocjenjivanje učenika u doba pandemije zarazne bolesti COVID-19

Zavod za školstvo je izradio preporuke na temu preopterećenosti učenika usljed ocjenjivanja iz više predmeta u toku jednog nastavnog dana. U preporukama je naglašeno da Zavod za školstvo školama preporučuje da se u jednom nastavnom danu učenicima/cama može dati najviše jedna pisana ili usmena provjera znanja. Glavni razlog za ovakav naš stav jesu nalazi istraživanja iz oblasti pedagoške psihologije, koji kao faktore koji negativno utiču na objektivnost ocjenjivanja, prepoznaju stres, umor i preopterećenost učenik/ca raznim školskim obavezama u toku jednog školskog dana.

8. Izvještaj o realizaciji *Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021.*

Zavod za školstvo je realizovao sve planirane aktivnosti u vezi sa postizanjem rodne ravnopravnosti. Dio planiranih aktivnosti je realizovao samostalno, a dio zajedno sa Ministarstvom prosvjete.

Na sajtu Zavoda za školstvo postavljene su informacije o međupredmetnim programima o rodnoj ravnopravnosti u osnovnim i srednjim školama.

9. Izvještaj o realizaciji *Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za kalendarsku godinu (2020)*

Zavod za školstvo je u okviru svojih zaduženja realizovao većinu aktivnosti AP za realizaciju Strategije. Realizovana su dva seminar na temu - *Psihosocijalna podrška djeci/učenicima u stresnim situacijama* u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za 2020 godinu, kao i tri seminar na temu - *Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija* u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa.

10. Savjetovanja za predstavnike osnovnih i srednjih škola na temu - *Rezultati istraživanja o trgovini ljudima.* Savjetovanje na kome su prezentirani rezultati istraživanja je realizovano u prostorijama Ministarstva prosvjete. Savjetovanju je

prisustvovalo oko 50 učesnika iz osnovnih i srednjih škola, Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo, Kancelarije o trgovini ljudima i nevladinih organizacija.

11. Inkluzivno obrazovanje

Tokom 2020. redefinisano je rad mobilnih timova, angažovana **22 člana mobilnog tima koji su realizovali ukupno 765** polusatnih aktivnosti u okviru podrške redovnom sistemu obrazovanja za djecu s posebnim obrazovnim potrebama.

U sedam škola održan je Sijam **NEdiskriminacije**, učešće su uzele osnovne škole iz lokalne zajednice.

Škole s integrisanim odjeljenjima, podružnice resursnih centara, shodno preporukama i zadacima, sprovode planirane aktivnosti i putem izvještaja informišu Zavod za školstvo.

U saradnji s Ministarstvom prosvjete realizovan je program **Za dostupne, pravične, jednake, kontinuirane i kvalitetne mogućnosti u inkluzivnom obrazovanju**.

Zavod za školstvo je koordinirao programom Korišćenje udžbenika u DAISY formatu koji je dobio **nagradu na Zero Project Conference 2020** koja je međunarodnog karaktera.

Pripremljen je materijal za lakši prelazak sa razredne na predmetnu nastavu, kao i materijal za lakše savladavanje razvojnih faza puberteta i adolescencije.

Uz podršku organizacije KulturKontakt realizovano je 9 obuka **Individualizacija i tranzicija kroz AAC i AT** koje su obuhvatile 122 nastavnika srednjih škola.

Na osnovu definisanih kriterijuma, izvršen je odabir škola i sproveden projekat **Kvalitetno obrazovanje za sve** Savjeta Evrope, čiju realizaciju je pratio Zavod za školstvo.

U saradnji s Ministarstvom prosvjete, Zavod za školstvo je pružio podršku i pratio proces realizacije IPA projekta **Unapređenje obrazovnih programa i usluga za zadovoljenje potreba marginalizovanih grupa**, kroz koju se tretira modularizacija programa, obuka nastavnika u stručnom obrazovanju i baza podataka.

Uz podršku UNICEF-a, realizovan je program **Za svako dijete GLAS**, u svrhu razvoja i unapređenja komunikacije kod djece sa smetnjama u razvoju. U sklopu Programa edukovani su stručnjaci resursnih centara, Zavoda za školstvo, Ministarstva prosvjete, ukupno 9, za primjenu Cboard aplikacije. Uz podršku UNICEF-a je obezbjeđeno 25 tableta (sa instaliranim aplikacijama Cboard i TTS) za djecu sa smetnjama u komunikaciji. Online seminar Cboard, međunarodnog karaktera, pohađalo je 18 stručnjaka iz redovnog sistema i resursnih centara Crne Gore.

Na Školski portal se kontinuirano postavljaju materijali za prilagođavanje nastave s posebnim osvrtom na situaciju izazvanu pandemijom zarazne bolesti COVID-19.

Iz oblasti inkluzivnog obrazovanja realizovano je 11 seminara.

Sproveden je monitoring 7 predškolskih ustanova u Crnoj Gori koje pohađaju djeca Romi i Egipćani.

12. Publikovanje Priručnika o ocjenjivanju – Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređivanja nastave i učenja u školi.

II ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

Realizovane aktivnosti:

1. Saradnja sa Savjetom Evrope:

- Učešće u radu Nadzornog odbora za obrazovnu politiku i praksu Savjeta Evrope (Steering Committee for Educational Policy and Practice - CDPPE) – online.
- Učešće u radu Evropskog centra za moderne jezike – online.
- Promocija obilježavanja Evropskog dana jezika, u saradnji sa udruženjima nastavnika stranih jezika – engleskog, francuskog, ruskog, njemačkog i italijanskog jezika.

2. Koordinacija i realizacija aktivnosti Erasmus+ projekta *Nastavi da se usavršavaš!* (Keep Educating yourself – KEY):

- koordinacija radom Projektnog tima i saradnja sa Filozofskim fakultetom iz Nikšića i JPU „Ljubica Popović“ iz Podgorice; izrada preporuka za unapređenje aktuelnog koncepta profesionalnog razvoja vaspitača u Crnoj Gori;
- priprema i učešće na radionici u okviru Radnog paketa 3 o procedurama odobravanja programa obuke i ostalih oblika stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika (29. oktobra 2020. ZUOV, Beograd);
- priprema i učešće na online sastanku u okviru Radnog paketa 3 o IKT platformama i alatima (20. novembar 2020. godine – online);
- u okviru Radnih paketa 7 i 8: redovno upravljanje projektnim aktivnostima, priprema izvještaja, priprema informacija za veb stranicu Zavoda za školstvo, priprema informacija za Fazni izvještaj, učešće na sastancima Upravnog odbora projekta;
- izvještavanje glavnom koordinatoru projekta (programsko, finansijsko);
- priprema za i učešće na monitoring sastanku Erasmus+ kancelarije Crna Gora (30. juna 2020. Filozofski fakultet, Nikšić).

3. Realizacija aktivnosti u projektu *Evropske trening fondacije (ETF)*

- Analiza potreba nastavnika srednjih škola za digitalnim kompetencijama.

4. Implementacija projekta "Moje vrijednosti i vrline":

- izrađen priručnik za roditelje: *Razvoj socijalnih i emocionalnih vještina djece i mladih*;
- godišni monitoring program – *online* konferencija (decembar, 2020) s predstavnicima uključenih škola (91);
- obuka za nastavnike osnovnih škola (25);
- *online* obuka za nastavnike srednjih škola (29);
- izrada modula za *online* obuku;
- komunikacija s školama i sa Unicef-om u vezi s programom (organizacija obuke, revizija budžeta; isplate);
- predstavljanje programa na međunarodnoj konferenciji (Hrvatska).

5. Koordinacija i realizacija aktivnosti na projektu *Unapređivanje kvaliteta obrazovanja, kroz ključne kompetencije i utvrđivanje kvaliteta sa posebnim fokusom na STEM discipline* (Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017, Montenegro (IPA II)

Koordinacija svih projektnih aktivnosti:

- učešće na sastancima Projektnog tima (24. januara, 27. i 28. februara i 15. i 16. oktobra 2020. godine;
- izrada indikatora i protokola za praćenje integracije ključnih kompetencija na nivou obrazovno-vaspitnih ustanova;
- prilagođavanje projektnih aktivnosti u skladu sa mogućnostima rada na daljinu;
- davanje predloga i sugestija u odnosu na prvi i drugi šestomjesečni izvještaj (narativni i finansijski izvještaji);
- izrada smjernica za izradu vodiča za nastavnike za implementaciju ključnih kompetencija kroz STEM discipline;
- učešću u radu radne grupe za izradu programa obuke za nastavnike i školski menadžment;
- davanje saglasnosti na narativne i finansijske izvještaje za pojedinačne projektne aktivnosti i angažman konsultanata;
- učešće u radu radnih grupa za izradu Nacionalnog okvira ključnih kompetencija (sastanci radnih grupa su održani 22-23. januara 2020. godine u Budvi i 7, 21. i 26. februara 2020. godine u Podgorici i online sastanci radne podgrupe za usklađivanje i konačno definisanje nacionalnog okvira ključnih kompetencija 30 marta, 1, 3, 9, 15, 16, 20, 24, 27. i 30. aprila);
- priprema i praćenje 17 jednodnevnih seminara za obuku direktora i školskog menadžmenta osnovnih i srednjih škola;
- pružanje podrške u razvijanju online platforme na kojoj su se odvijali svi procesi obuke nastavnika u online okruženju (prezentacija materijala, video izlaganja, diskusije polaznika, projektni rad i komunikacija, predavanje zadataka i druge aktivnosti koje su sprovedene tokom obuke nastavnika);
- priprema i praćenje 16 dvodnevnih seminara za obuku nastavnika osnovnih i srednjih škola;
- učešće u finalizaciji instrumenata za istraživanje (upitnici, ankete, intervju...) *Implementacija STEM grupe predmetnih programa u crnogorskom obrazovnom sistemu* i učešće u radu fokus grupe nastavnika prirodne grupe predmeta 6. februara 2020. godine;
- pružanje podrške u izradi i praćenje rada portala za nastavnike <https://www.ikces.me/>;
- učešće na seminaru (obuci) u vezi sa online praćenjem i sprovođenjem IPA ugovora sa predstavnicima Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU i predstavnicima Delegacije EU 21. decembra 2020. godine;
- učešće u online obuci za članove predmetnih komisija – Kreiranje ispitnih zadataka za državnu maturu, 10. i 14. decembra 2020. godine.

6. Koordinacija i realizacija aktivnosti na projektu *Implementacija projekta „Škole za 21. vijek“* u skladu sa Memorandumom o razumijevanju koji je potpisan između Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo i Britanskog savjeta:

- učešće u radu Nacionalnog odbora projekta, online sastanci i drugi oblici komunikacije;
- izrada Okvira ključnih kompetencija – digitalna pismenost;
- izrada Vodiča za nastavnike za primjenu Okvira digitalnih kompetencija;
- obilazak obrazovno-vaspitnih ustanova u kojima se primjenjuju aktivnosti koje su predviđene projektom;
- davanje predloga i sugestija na radnu verziju priručnika za nastavnike.

7. Implementacija Obrazovanja za održivi razvoj:

- učešće u radu UNECE Ad hoc radne grupe za strateško planiranje obrazovanja za održivi razvoj do 2030. godine (tri online konferencije);
- učešće u radu UNECE Ad hoc radne grupe za izradu indikatora za praćenje implementacije Strategije obrazovanja za održivi razvoj za do 2030. godine (dvije online konferencije);
- pisanje izvještaja o aktivnostima koje su realizovane u okviru GENE mreže za 42. i 43. okrugli sto;
- učešće na pripremnom sastanku nacionalnih predstavnika za pripremu 42. okruglog stola GENE mreže;
- učešće u radu na 42. okruglom stolu GENE mreže (*online*);
- učešće na pripremnom sastanku nacionalnih predstavnika za pripremu 43. okruglog stola GENE mreže;
- učešće u radu 43. okruglog stola GENE mreže (*online*);
- izrada izvještaja o sprovedenim aktivnostima na polju globalnog obrazovanja za Crnu Goru za 2020. godinu;
- ekspertski online sastanak za Balkan *Globalno obrazovanje u vrijeme pandemije*, 26. i 27. novembra u organizaciji Mreže za globalno obrazovanje Sjeverno-južni centar Savjeta Evrope;
- online Lisbon Forum 2020 *Učenje iz globalnih promjena – Ohrabrivanje solidarnosti u organizaciji Sjeverno-južni centar Savjeta Evrope* (1, 2. i 3. decembra).

8. Sprovođenje programa Eko-škole:

- organizovanje i realizovanje online konferencije *Akreditacija obrazovno-vaspitnih ustanova* – dodjela Zelene zastave i serifikata o sticanju statusa međunarodne Eko-škole;
- akreditacija obrazovno-vaspitnih ustanova za dodjelu Zelene zastave i serifikata o sticanju statusa međunarodne Eko-škole;
- dodavanje dokumenata i podataka na Podio – međunarodnoj platformi Eko-škole;
- organizacija međunarodnih vebinara (priprema vebinara, odabir nastavnika, odabir priprema za nastavu...);
- organizovanje kampanja (*Eko-škole ostanite aktivne*) na različite teme, odabir najboljih primjera na nacionalnom nivou i slanje primjera dobre prakse na međunarodno takmičenje;
- raspisivanje IV poziva za dodjelu nagrade Zelena zastava;
- organizovanje i realizovanje online konferencije za instaucije koje kreću u sprovođenje programa od školske 2020/21. godine;
- učešće na online godišnjem sastanku nacionalnih operatera za međunarodni program Eko-škole, održanom 1, 2. i 3. decembra;
- organizovanje prezentacije za vaspitno-obrazovne ustanove koje su se prijavile za sprovođenje programa na osnovu trećeg javnog poziva Zvoda za školstvo.

9. Implementacija preduzetničkog učenja:

- obilazak škola, saradnja sa koordinatorima, unapređivanje aktivnosti koje se sprovode na nivou škole;

- pisanje izvještaja koji proizilaze iz obaveza planiranih Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje;
- učešće u radu komisije za izradu Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje (2020 – 2024);
- izrada Akcionog plana za 2020. godinu u skladu sa Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje (2020 – 2024);
- učešće u izradi Akcionog plana u odnosu na Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća (2017 – 2021);
- učešće u radu Nacionalnog partnerstva za preduzetništvo;
- pisanje izvještaja za Akt o malom preduzetništvu;
- učešće u izradi RIGA izvještaja;
- učešće u izradi Torino izvještaja;
- učešće u radu online konferencije *Internacionalni trendovi i inovacije* 17. novembar u organizaciji ITF.

10. Članstvo u CIDREE mreži (Konzorcijum institucija za razvoj i istraživanja u obrazovanju u Evropi:

- sprovođenje procesa akreditacije;
- sklapanje ugovora o učlanjenju Zavoda za školstvo Crne Gore u CIDREE mrežu;
- učešće u radu online konferencije Upravnog odbora projekta 11. i 12. novembra;
- pisanje izvještaja o obrazovnim aktivnostima koje su sprovedene u Crnoj Gori za vrijeme pandemije zarazne bolesti COVID-19.

11. Ažuriranje internet stranice Zavoda:

- priprema informacija za veb sajt;
- uređivanje;
- kreiranje novih stranica i linkova;
- dodavanje dokumenata.

12. Prevođenje materijala, stručnih tekstova i projektnih prijedloga za potrebe ostalih odsjeka.

13. Izvještavanja za Eurydice mrežu

- učešće u radu Erasmus+ Info danu (Rektorat Univerziteta CG; 18. decembar) izlaganje Eurydice mreža i njena važnost za podršku obrazovnim politikama;
- adaptacija nacionalne stranice i izrada izvještaja po raznim pitanjima.

14. LearnIn inicijativa (Regionalna kancelarija UNICEFa u Ženevi, u saradnji sa Univerzitetom u Cirihu i Odjeljenjem za digitalno učenje Harvard Univerziteta):

- učešće u radu vebinara 29. aprila, 3, 4, 5, 6, 8. i 20. maja, 3. i 29. juna, 1, 6, 17. i 23. jula;
- pisanje izvještaja o aktivnostima koje su sprovedene u Crnoj Gori za vrijeme pandemije COVID-19 i popunjavanje upitnika za analizu potreba;
- učešće u radu radne grupe za izradu publikacija: Priručnik za nastavnike u kriznim situacijama *Pedagoški referentni model LearnIn, Podrška učenicima koji su kod kuće tokom primjene mjera izolacije, Povratak u škole nakon pandemije;*

- koordinacija za tri prioritetne oblasti: Pedagogija; Organizacija i menadžment i Obrazovna tehnologija.

15. Ostale aktivnosti:

- izrada tekstova za roditelje i djecu za Vladin sajt <https://www.coronainfocg.me/>; (22 teksta),
- online obuka za editovanje tekstova na sajt www.coronainfocg.me,
- izrada izvještaja na temu zastupljenosti kompetencija koje se odnose na finansijsku pismenost u obrazovnom sistemu Crne Gore;
- izrada izvještaja na temu Kompetitivnost u Jugoistočnoj Evropi: A Policy Outlook 2021 Dimenzija digitalna zajednica;
- učešće u izradi studije *Sistem karijernog vođenja i savjetovanja u Crnoj Gori*.

III ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA

Realizovane aktivnosti:

1. Utvrđivanje kvaliteta rada obrazovno-vaspitnih ustanova

1.1. Redovno utvrđivanje kvaliteta (od početka godine do proglašenja pandemije)

Redovno utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada (od početka godine do proglašenja pandemije) realizovano je u 12 obrazovno-vaspitnih ustanova:

- 10 osnovnih škola,
- 2 srednje škole (jedna srednja mješovita škola i jedna srednja stručna škola).

1.2. Utvrđivanje kvaliteta u uslovima organizacije nastave na daljinu

Utvrđen je kvalitet rada u uslovima organizacije nastave na daljinu za 41 školu:

- 29 osnovnih škola (Bijelo Polje – 2, Bar – 2, Mojkovac – 3, Nikšić – 2, Podgorica – 16, Rožaje – 2, Tuzi – 2)
- 12 srednjih škola:
 - 5 gimnazija (Bar, Bijelo Polje, Nikšić, Podgorica, Tuzi)
 - 1 srednja mješovita škola (Mojkovac) i
 - 6 srednjih stručnih škola (Bar – 1, Bijelo Polje – 1, Podgorica – 3, Rožaje – 1)

1.3. Ukupno

U toku 2020. godine, realizovano je utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u 53 obrazovno-vaspitne ustanove:

- 39 osnovnih škola,
- 14 srednjih škola (5 gimnazija, 2 srednje mješovite škole i 7 srednjih stručnih škola).

2. Učešće u Projektu „Uči doma“

U realizaciji Projekta „Uči doma“, prosvjetni nadzornici su učestvovali u:

- pripremi jedinstvenih godišnjih planova rada za predmetne programe osnovne i srednje škole
- stručnim konsultacijama sa nastavnicima tokom pripremanja i snimanja 4690 TV časova:

KLASIFIKACIONI PERIOD	BROJ TV ČASOVA		
	Osnovna škola	Srednja škola	Ukupno
IV klasifikacioni period šk. 2019/20. god.	538	438	976
I klasifikacioni period šk. 2020/21. god.	1655	438	2093
II klasifikacioni period šk. 2020/21. god.	901	376	1277
III klasifikacioni period šk. 2020/21. god.	293	51	344
Ukupno:	3387	1303	4690

3. Ostale aktivnosti:

- izrada *Godišnjeg izvještaja o kvalitetu rada nadzoranih ustanova u 2020. godini*;
- izrada i priprema *izvještaja o nadzoru* za objavljivanje na sajtu Zavoda za školstvo i dostavljanje vaspitno-obrazovnim ustanovama i Ministarstvu prosvjete;
- saradnja sa SICI (Standing International Conference of National and Regional Inspectorates of Education): održana su dva sastanka regionalnih grupa, na kojima su teme bile COVID kriza i Strateški plan za period 2021-25.godine, kao i dva vebinara sa temom *Inspekcija i procjena u vremenima koja se mijenjaju* i *Promjene kroz koje smo prošli i kako je to uticalo na rad inspektorata*. U okviru Generalne skupštine, održane 19 i 20.novembra 2020. godine, održan je i sastanak nacionalnih koordinatora SICI-ja, na kome su, između ostalog, razmatrana pitanja kojima će se u budućem periodu posvetiti pažnja, kao što su: Podrška unapređivanju inspektorata i profesionalnog usavršavanja inspektora, Promocija i podrška partnerstva i saradnje između inspektorata, Aktivno učešće u međunarodnim diskusijama o ocjenjivanju i poboljšanju kvaliteta u obrazovanju;
- saradnja sa ERI SEE (Education Reform Initiative of South East Europe): tokom predhodnog perioda, saradnja sa ERI SEE se odvijala onlajn – održano je više konstruktivnih onlajn sastanaka, kao i dva vebinara na temu *Kvalitet obrazovanja u vrijeme COVID-19* i *Podrška stručnim školama u vrijeme COVID-19, kvalitet stručnog obrazovanja*;
- saradnja sa Britanskim savjetom, Zavodom za vrednovanje kvaliteta vaspitanja i obrazovanja Srbije, Ministarstvom prosvjete Federacije BiH, mrežom Eurydice.

Učešće predstavnika Zavoda (prosvjetnih nadzornika) u sljedećim aktivnostima (konferencije, projekti, komisije, radne grupe, tijela i drugo):

- vebinar na temu “Kvalitet obrazovanja u vrijeme COVID 19“ (ERI SEE),
- onlajn konferencija na temu „Evropski jezički portfolio – dodatak“ (ECML, Grac),
- rad u Nacionalnom odboru Projekta “Škole za 21. vijek“,
- učešće u izradi *Okvira za digitalnu kompetenciju* (Projekat “Škole za 21. vijek”, Britanski savjet),
- učešće u izradi *Uputstva za primjenu Okvira za digitalnu kompetenciju* (Projekat “Škole za 21. vijek”, Britanski savjet),
- rad u Projektnom timu EU Projekta „Integracija ključnih kompetencija u obrazovani sistem Crne Gore“,
- rad u radnim grupama za razvoj ishoda učenja ključnih kompetencija u okviru EU Projekta „Integracija ključnih kompetencija u obrazovani sistem Crne Gore“,

- sastanak sa predstavnicima Evropske trening fondacije (ETF) na temu “Osiguranje kvaliteta u stručnom obrazovanju” (CSO),
- rad u Komisiji za evaluaciju i selekciju aplikacija za snimanje TV časova u okviru projekta “Škole za 21. vijek” (Britanski savjet),
- rad u Radnoj grupi za izradu nacrtu *Strategije opšteg srednjeg obrazovanje (2021-2024)* (Ministarstvo prosvjete),
- rad u Radnoj grupi za analizu i izradu predloga nacrtu *Pravilnika o pripravnničkom stažu nastavnika* (Ministarstvo prosvjete),
- rad u Radnoj grupi za analizu i izradu predloga nacrtu *Pravilnika o polaganju stručnog ispita nastavnika* (Ministarstvo prosvjete),
- trening/seminar za prosvjetne nadzornike: *Integracija kritičkog mišljenja, rješavanja problema i kodiranja primjenom micro.bit u nastavnom procesu*,
- predavanje *Inovativni pristup u nastavi prirodnih nauka kroz razvoj kritičkog mišljenja i socio-emocionalnih vještina* (Ministarstvo nauke i Gimnazija „Slobodan Škerović“, Podgorica),
- izdavanje *stručnog mišljenja o kvalitetu rada direktora i pomoćnika direktora škole*,
- izrada *predmetnih programa za gimnaziju* (orijentisanih na ishode učenja),
- izrada *ispitnih kataloga za polaganje eksterne mature* (saradnja sa Ispitnim centrom Crne Gore),
- učešće u izradi *Uputstva o provjeri znanja i postignuća učenika odnosno ocjenjivanja učenika u IV klasifikacionom periodu za školsku 2019/2020. godinu u osnovnim školama* (Ministarstvo prosvjete),
- ilustracija priručnika za UNHCR (*Priručnik za učenje istorije i kulturne baštine Crne Gore; Priručnik za nastavnike koji realizuju nastavu istorije i kulturne baštine Crne Gore; Priručnik za nastavnike koji realizuju nastavu crnogorskog jezika*) za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom,
- saradnja sa stručnim udruženjima nastavnika,
- rad u komisijama za polaganje stručnih ispita nastavnika,
- pisanje recenzija rukopisa udžbenika i priručnika za nastavnike (Zavod za udžbenike i nastavna sredstva),
- pisanje recenzija i objavljivanje radova u časopisu za pedagošku teoriju i praksu *Vaspitanje i obrazovanje, Podgorica* i drugim referentnim časopisima.

IV ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ

Realizovane aktivnosti:

U skladu sa programskim ciljevima Akcionog plana za 2020. godinu, koji je usvojen na sjednici Odsjeka 21.1.2020. godine, a čije su aktivnosti od 16. marta 2020. godine prilagođavane važećim epidemiološkim mjerama zbog pandemije COVID-19, Odsjek za kontinuirani profesionalni razvoj realizovao je sljedeće aktivnosti:

1. Unapređenje sistema profesionalnog razvoja nastavnika na nivou škole/ustanove

- U komunikaciji sa školama/predškolskim ustanovama kao i analizom izvještaja o realizovanim aktivnostima profesionalnog razvoja nakon održanog seminara i evaluacionom listovima koje popunjavaju učesnici programa stručnog usavršavanja,

pripremljene su nove smjernice za realizatore programa obuke, procedure vezane za realizaciju seminara u organizaciji Odsjeka za KPR, kao i prateći obrasci. S obzirom na određene novine, kao i činjenicu da imamo određeni broj novih koordinatora za PRNŠ/V, realizovano je 5 savjetovanja sa koordinatorima za PRNŠ/V u periodu od 11. do 14. Februara 2020. godine. Teme savjetovanja su bile: *PRNV/Š – saradnja predškolskih ustanova/škola sa nacionalnim koordinatorima; Realizacija akreditovanih seminara u organizaciji Zavoda za školstvo; Realizacija akreditovanih seminara koje ne organizuje Zavod za školstvo; Aktivnosti profesionalnog razvoja nakon održanog seminara; Plan za PRNV/Š za 2019/2020. godinu; Izvještaj za 2018/2019. godinu i Lični plan PR.*

Savjetnici Odsjeka za KPR su ažurirali portfolija za profesionalni razvoj predškolskih ustanova/škola (planovi za 2019/2020. i 2020/21. i izvještaj o samoevaluaciji za 2018/19. I 2019/2020. godinu) shodno dogovorenoj dinamici na savjetovanjima.

Urađeno je i ažuriranje i sređivanje sajta vezano za profesionalni razvoj na nivou škole/predškolske ustanove.

2. Realizovani programi stručnog usavršavanja za 2020. godinu

- U toku 2020. godine realizovano je 39 programa stručnog usavršavanja na kojima je bio 831 polaznik. Broj seminara je manji nego ranijih godina, jer se u periodu od 16. marta do 8. juna 2020. godine, seminari nijesu realizovali zbog epidemioške situacije. Realizovani seminari su bili namijenjeni nastavnicima predškolskog vaspitanja, nastavnicima u osnovnim školama, gimnazijama i nastavnicima opšteobrazovne grupe predmeta u srednjim stručnim školama, stručnim saradnicima, pomoćnicima direktora i direktorima. Teme i ciljne grupe programa obuke određene su na osnovu analize izvještaja Odsjeka za utvrđivanje kvaliteta, anketa za nastavnike, analize ciljeva profesionalnog razvoja u ličnim planovima nastavnika, zahtjevima škola, potrebama obrazovnog sistema, kao i procjenom zastupljenosti obukom određene populacije nastavnika u prethodnim godinama. Realizovani programi obuke akreditovani su u Katalogu programa stručnog usavršavanja nastavnika za 2019/2020. i 2020/21. školsku godinu. Epidemiološka situacija prouzrokovana COVID-19 pandemijom, uticala na organizaciju i oblik rada, pa su programi stručnog usavršavanja realizovani neposredno do jula 2020, a zatim putem Microfoft Teams platforme. Realizacija online seminara ocjenjena je kao uspješna i od strane organizatora i od strane realizatora i učesnika seminara. Teme su obuhvatale različite nastavničke kompetencije kako u oblasti metodike i struke pojedinih predmeta, tako u oblasti pedagogije i didaktike. Naročito se vodilo računa da se realizuju seminari koji pospješuju unapređenje digitalnih kompetencija nastavnika.
- Obuka za rukovodioce vaspitno-obrazovnih ustanova je tokom 2020. godine realizovana kroz 6 seminara kako je i predviđeno Programom. Epidemiološka situacija zbog pandemije COVID-19 je uticala na organizaciju i oblik rada, ali je obuka uspješno realizovana, u određenom broju modula neposredno, a u jednom dijelu putem online platformi. Tako su moduli *Zakonodavstvo i administracija, Nastava i učenje, Obezbeđivanje kvaliteta rada škole*, kao i dio modula *Planiranje, programiranje, organizovanje i praćenje vaspitno-obrazovnog rada ustanove* realizovani uživo, dok su moduli *Upravljanje ljudskim resursima, Saradnja direktora sa roditeljima*,

organom upravljanja školom, lokalnom i širom zajednicom prvi dio modula *Planiranje, programiranje, organizovanje i praćenje vaspitno-obrazovnog rada ustanove* realizovani online. Obuku je pohađalo 19 direktora, od čega je 12 direktora osnovnih škola, 4 direktora srednjih škola i 3 direktora muzičkih škola.

3. Druge aktivnosti

Savjetnici Odsjeka za KPR realizovali su i niz aktivnosti izvan redovnih obaveza:

- izvršena je dopuna važećeg Kataloga akreditovanih programa stručnog usavršavanja,
- učešće u radu komisija za polaganje stručnih ispita,
- finalizacija plana praćenja i ocjenjivanja za pojedine predmete,
- finaliziranje predmetnih programa,
- izrada ispitnih ciljeva za testiranje postignuća učenika,
- lektorisanje predmetnih programa,
- učešće u radu komisije za izradu standarda za trenere,
- savjetodavna i stručna podrška studentima iz oblasti medijske pismenosti,
- učešće u radu Sektorke komisije za obrazovanje,
- izjašnjavanje po zahtjevima i pisanje odgovora na određene teme,
- usaglašavanje/skraćivanje ishoda učenja za realizaciju online časova,
- saradnja i komunikacija sa Evropskim centrom za moderne jezike iz Graca,
- izrada brošure o radu II Nacionalne akademije za obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava,
- recenzija udžbenika,
- učešće u KEY projektu,
- učešće u projektu *Efektivno osiguranje kvaliteta kroz uspješno upravljanje promjenama*,
- učešće u projektu *Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem*,
- učešće u realizaciji projekta *Pripremanje budućih nastavnika na Zapadnom Balkanu*,
- prisustvovanje nacionalnim i regionalnim konferencijama i okruglim stolovima,
- saradnja sa udruženjima nastavnika.

V PROJEKTI

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča“

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča“ uspješno se sprovodi od 2014. godine za sve osnovne škole i učenike 7. razreda. Program pruža priliku učenicima da obilaskom značajnih kulturno-istorijskih znamenitosti na Cetinju, Lovćenu i Rijeci Crnojevića prošire znanja o istoriji, tradiciji i kulturnom nasljeđu Crne Gore.

Tokom 2020. godine, zbog pandemije zarazne bolesti COVID-19, u projektu nije uspio učestvovati ukupan broj predviđenih učesnika, učenika 7. razreda osnovne škole.

Projekat Ljetnja škola „Crna Gora, moja postojbina“

Ljetnja škola jezika i kulture „Crna Gora moja postojbina“, koja se tradicionalno organizuje u periodu od 20 do 30. jula svake godine u odmaralištu „Lovćen-Bečići“ na Ivanovim

koritima, u organizaciji Uprave za dijasporu i Zavoda za školstvo Crne Gore, nije realizovana u 2020. godini zbog aktuelne situacije izazvane pandemijom COVID-19.

Odluka o otkazivanju XIV Ljetnje škole jezika i kulture je donijeta u skladu sa mjerama koje Vlada Crne Gore preduzima u cilju spriječavanja širenja virusa, a u skladu sa preporukama Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti i Instituta za javno zdravlje Crne Gore. Školu je za trinaest godina pohađalo oko 1000 učesnika uzrasta od 9 do 15 godina iz 18 zemalja.

Projekat “Kako učenicima pomoći da uspješno stvaraju usmene i pisane, umjetničke i neumjetničke tekstove”

Realizaciju Projekta podržava Zavod za školstvo kao dio aktivnosti usmjerenih na unapređenje kompetencija naših učenika na polju funkcionalne pismenosti. Tokom 2020. godine realizovano je prethodno dogovoreno izdavanje nove publikacije na temu stvaranja teksta, u kojoj bi učesnici predstavili svoja dosadašnja iskustva (NAŠA ŠKOLA: PUT STVARAOCA).

VI OPŠTI POSLOVI

Realizovane aktivnosti:

1. Realizacija projekta „Cetinje jedna priča” – koordiniranje i pozivanje direktora vaspitno-obrazovnih ustanova na dogovorne sastanke povodom termina i načina realizacije.

2. Licenciranje i relicenciranje nastavnika i drugih izvršilaca obrazovno-vaspitnog rada: Zavod je u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju izdao 895 rješenja o izdavanju i obnavljanju licence za rad u obrazovno-vaspitnoj ustanovi).

3. Ostali poslovi Kancelarije za opšte poslove: javne nabavke (okončano 16 postupaka javnih nabavki, redovno vođenje evidencije o istima, realizacija i planiranje za sljedeću godinu u skladu sa novim propisima); 10 postupaka po zahtjevu za slobodan pristup informacijama; poslovi vezani za ljudske resurse; poslovi vezani za uspostavljanje unutrašnje finansijske kontrole; poslovi vezani za sprovođenje Plana integriteta; vođenje i ažuriranje Centralne kadrovske evidencije (KIS); rješenja o formiranju tima nadzornika; 630 uvjerenja po zahtjevu stranke; popis imovine; 361 rješenja o imenovanju predstavnika Zavoda u komisiji za polaganje stručnog ispita nastavnika; pojedinačni akti iz radnog odnosa; izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta; 298 ostalih spisa i akata; lektura i korektura, uređivanje i koordinacija štampanja publikacija.

4. Aktivnosti Kancelarije za računovodstveno-finansijske poslove: nadzor i kontrola nad izvršenjem budžeta Zavoda; vođenje računovodstvenih i finansijskih poslova; priprema finansijskog plana i izvještaja o izvršenju finansijskog plana; kontrola utroška sredstava po ugovorima zaključenim od strane Zavoda; kontrola obračuna zarada; priprema kvartalnih i polugodišnjih finansijskih izvještaja; priprema završnog računa budžeta; izrada finansijskih iskaza i dostavljanje Državnom trezoru; ovjeravanje tačnosti i punovažnosti prijedloga i zahtjeva za plaćanje državnim novcem; usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza; vršenje unosa zahtjeva u SAP sistem; praćenje finansijskih realizacija

kredita, projekata i donacija; izrada statističkih izvještaja; obrada svih podataka za Poresku upravu; vođenje evidenciju o poklonima u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa; dostavljanje podataka Fondu PIO i drugim državnim organima - M4 obrasci; vođenje blagajničkog poslovanja (podizanje i isplata gotovine, obračun i isplata dnevnica za službena putovanja i dr); vođenje knjige blagajne i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim; vođenje knjige ulaznih faktura; vođenje knjigovodstva osnovnih sredstava; vršenje revalorizacije i amortizacije osnovnih sredstava.

DIREKTOR

Rešad Sijarić

